

zelena dežela

Glasilno Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 106, marec 2012

stran

4

Tema meseca

Kako do sredstev iz naslova ukrepov SKP

stran

13

Aktualno

Le takojšnji ukrepi bodo omilili škodo

stran

22

Ekološko kmetijstvo

Gnojevka iz bioplinskih naprav in ekološko kmetijstvo

stran

24

Pravni nasveti

Reklamni panoji na kmetijskih zemljiščih

Temelj slovenskega kmetijstva je živinoreja

» DR. DRAGO BABNIK

Ni naključje, da je Slovenija bila in je še živinorejska ali, bolje rečeno, govedorejska dežela. Skoraj dve tretjini kmetijske zemlje pokriva travinja. Ko govorimo, da je Slovenija siromašna z naravnimi bogastvi in s tem mislimo na nafto ali druge surovine, hkrati vedno pripomnimo, da pa imamo veliko gozda in neizkoriščene lesne mase. Če les še lahko prodajamo kot surovino, pa pridelek s travinja lahko tržimo le prek prirejenega mleka in mesa.

Prireja mleka, ki je po nacionalnem prihodu med najpomembnejšimi v kmetijstvu, je delovno intenzivna panoga. Ravno zaradi tega nudi relativno zanesljiv in stalen prihodek na kmetiji ter s tem delovna mesta in možnost preživetja številnim družinam. Poleg socialno-gospodarskega vidika pa je živinoreja pomembna tudi z vidika ohranjanja trajne rodovitnosti tal, če seveda ustrezno gospodarimo z živinskimi gnojili, kakor tudi za ohranjanje kulturne krajine in dediščine ter nenazadnje samooskrbe s kakovostno hrano.

Ustrezen dohodek lahko dosegamo le s primerno intenzivnostjo prireje. Krmo s travinja, ki je energijsko siromašnejša, je potrebno vsaj delno dopolnjevati s krmo, pridelano na njivah, kakor tudi z dokupljeno močno krmo. Pri tem nekateri pretiravajo, saj z uvajanjem in rejo ekstremno proizvodnih živali pri njih pretežni del prireje mleka temelji na močni krmi, kar z nacionalnega pa tudi trajnostnega vidika ni modro.

Gospodarska kriza, ki jo nekateri povezujejo tudi z moralno krizo vrednot, postavlja tudi kmetijstvo in živinorejo pred nove izzive in dileme. Varčevanje v javni upravi in s tem tudi v strokovnih službah je neizbežno in prav je, da breme krize nosimo vsi. Nekateri najbolj radikalni pa bi stroko v živinoreji kar ukinjali. Tukaj pa ne gre več za varčevanje, ampak za dolgoročne usmeritve. Če želimo, da bo živinoreja tudi v bodoče predstavljala pomembno gospodarsko panogo, bomo morali poskrbeti tudi za učinkovito delovanje strokovno-razvojnih služb. Večina podjetij, ki so pred leti na veliko ukinjala razvojne oddelke, je že zdavnaj propadla, brezposelni delavci pa so padli na pleča države. Kaj drugega pa so strokovno-razvojne službe kot razvojni oddelek slovenske živinoreje, ki na eni strani nudijo podporo pri selekcijskem in rejškem delu, ki vedno teče na dolgi rok in ga ne moremo prekinjati, na drugi strani pa rejem nudijo dragocene informacije za lažje vodenje čred?

Izkušnje nedvomno kažejo, da so področja v kmetijstvu s slabo razvitim strokovno-razvojnimi in svetovalnimi delom najbolj v krizi. Podobno velja tudi za geografska območja, saj se kmetijska pridelava in prireja najhitreje zmanjšujeta ali celo opuščata prav tam, kjer je stroka premalo prisotna.

Naša dolžnost pa ni samo, da ohranjamo slovensko živinorejo in kmetijstvo, ampak da ju popeljemo korak naprej. Zato smo kmetije, strokovnjaki, znanstveniki pa tudi politiki dolžni vsak na svojem področju storiti vse, kar je v naši moči, da dosežemo ta skupni cilj. To so zmogli z umno kmetijsko politiko ter rejškimi in strokovnimi delom že naši predniki stoletja nazaj. Dokažimo, da to znamo in zmoremo tudi mi.

IZ VSEBINE

NOVICE

Dohodnina 2008: neustaven način obdavčitve subvencij.....	3
Zatiranje ameriškega kaparja.....	3
Pojav virusa Schmallenberg	3

POGOVOR S PETRO MATOS

Skupaj, za skupno dobro - Očistimo Slovenijo 2012.....	4
--	---

TEMA MESECA: KAKO DO SREDSTEV IZ NASLOVA UKREPOV SKP

Vlaganje zbirnih vlog letos še nekoliko prej	6
Novosti pri neposrednih plačilih v letu 2012	8
Priložnost podaljšanja KOP v 2012!.....	10

AKTUALNO

Le takojšnji ukrepi bodo omilili škodo	13
Novi minister in novo ministrstvo	14
Pomen okrasnega vrtnarstva v Sloveniji.....	15
Novi študij socialne gerontologije zanimiv za podeželje	16
Razstava pletenic v Prečni	17
Razstava suhokrajinskih dobrot v Žužemberku	18
Nadzor nad kakovostjo in neoporečnostjo krmil	19
Davčna obravnava dohodkov agrarne skupnosti	19
Prvo formalno srečanje predstavnikov KGZS in ministra....	19

NAVZKRIŽNA SKLADNOST

Standard za varno hrano in krmo	20
Predstavitev ponudbe slovenskih kmetij	21

EKOLOŠKO KMETOVANJE

Gnojevka iz bioplinskih naprav in ekološko kmetijstvo	22
Za ohranitev slovenske prašičereje	23

PRAVNI NASVETI

Reklamni panoji na kmetijskih zemljiščih	24
Slovenski pridelovalci zelenjave na strokovni ekskurziji	25
O možnostih sodelovanja med Hrvaško in Slovenijo	25

Spoštovane članice!

Marec je prvi mesec, ki napoveduje konec zime in začetek pomladi. Prvi mesec, ki po mrzli zimi prinaša toploto. K sreči pa smo topline deležni vse leto – zahvaljujoč vam in vaši skrbi za družino, prijatelje in podeželje nasploh.

Marec je tudi mesec, ki prinaša dva praznika, namenjena dekletom in ženskam – 8. marec, dan žena, in 25. marec, materinski dan. Ob obeh praznikih vam iskreno voščim.

Ciril Smrkolj, predsednik

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Naslov: Celovška 135, 1000 Ljubljana, tel.: 01/513 66 00, faks: 01/513 66 50, zelena.dezela@kgzs.si
 Uredniški odbor: Andrej Kermavnar (predsednik), Ema Zadel (podpredsednica), Vlado Avguštin, Jože Benec, Bogdana Brilj, Jožef Cigan, Marjana Cvirn, Maks Ipavec, Anita Jakuš, dr. Stane Klemenčič, Jože Meolic, Alojz Pori, Jernej Redek in Darinka Sebenik
 Odgovorna urednica: mag. Tatjana Čop, tel.: 01/513 66 40, 041/366 506
 Grafično oblikovanje, prelom in izvedba: Andrej Lombar
 Naslovnica: foto: Tatjana Čop
 Jezikovni pregled: Marjana Cvirn. Tisk: DELO, d.d.
 Oglasno trženje: bjm.natalija@siol.net, tel.: 01 513 08 30, GSM: 031 668 626.
 Uredništvo ne odgovarja za vsebino oglasnih besedil.
 Naklada: 95.000 izvodov. Cena: 0,57 €. Časopis je za člane KGZS brezplačen.

Dohodnina 2008: neustaven način obdavčitve subvencij

Če ste vlagatelji pravnih sredstev, o katerih še ni odločeno, lahko od DURS-a zahtevate »pravilno« obdavčitev subvencij.

Ustavno sodišče je 19. januarja 2012 izdalo odločbo, da so določbe Zakona o dohodnini, ki so določale obdavčitev subvencij na način povprečnih zneskov subvencij na hektar kmetijskih in gozdnih zemljišč oziroma na panj, neustavne.

Zaradi takšnega obdavčevanja subvencij je lahko prihajalo do primerov, da se je za davčno osnovo upošteval višji znesek, kot ga je davčni zavezanec dejansko prejel. Ustavno sodišče je ugotovilo, da je s tem zakonodajalec neenakopravno obravnaval davčne zavezanca, ki so prejemniki subvencij.

Učinek ustavne odločbe

V času odločanja o vloženi pravnih sredstvih zoper dohodnino za leto 2008 je zakonodajalec že spremenil Zakon o dohodnini v tistem delu, ki določa način obdavčevanja subvencij. Ta dohodek je sedaj obdavčen tako, da davčno osnovo predstavlja 50 odstotkov dejansko prejetih subvencij. Glede na to, da je neustavno stanje že razrešeno s spremembo zakonodaje, ustavna določba **vpliva samo na tiste postopke, ki še niso pravno močno končani.**

Vsi, ki ste vložili pravna sredstva zoper dohodninsko odločbo za leto 2008 in o njih še ni bilo odločeno, **lahko od DURS-a zahtevate novo odločbo**, kjer se vam bo v davčno osnovo štelo zgolj 50 odstotkov dejansko prejetih subvencij, če je seveda ta znesek nižji od povprečnih zneskov. Za vse tiste, ki pravnih sredstev niste vložili oziroma je vaša odločba pravno močna, odločba ustavnega sodišča žal nima učinka.

» JANJA VIRANT

Napoved

1. posveta javne službe strokovnih nalog v živinoreji

Posvet, na katerem bomo govorili o aktualni problematiki v živinoreji in njenih perspektivah, bo v petek, 23. marca 2012,

v prostorih kmetijske šole Grm Novo mesto (Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma, Sevno 13).

Program posveta in podrobnosti bodo v kratkem objavljeni na spletni strani www.kgzs.si,

Vabljeni rejci in strokovnjaki!

Obvestilo za sadjarje

Zatiranje ameriškega kaparja

Na pobudo KGZS je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje izdalo dovoljenje za nujne primere za fitofarmacevtsko sredstvo Admiral 10 EC v zvezi z varstvom rastlin.

Admiral 10 EC je insekticid za omejevanje številčnosti populacije ameriškega kaparja na pečkarjih (jablane in hruške) in murvovega kaparja na koščičarjih (breskve, marelice in nektarine). Namenjen je izključno registriranim pridelovalcem jabolk, hrušk, marelic, breskev in nektarin.

Zaradi načina dajanja Admirala 10 EC v promet morata distributer in uporabnik voditi evidence o prodaji oziroma porabi tega sredstva. Zato je sredstvo pri distributerju mogoče naročiti le na podlagi vnaprej izpolnjene naročilnice. Ta je dosegljiva na domači strani podjetja Hmezad exim d.d. (www.hmezad.si) in na spletnih straneh Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (www.kgzs.si), na spletnih straneh KGZS – kmetijsko-gozdarskih zavodih Maribor, Novo Mesto, Nova Gorica ter na spletnih straneh Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije. Naročilnico z navodili lahko naročite s klicem na telefonsko številko 03 713 49 19 pri distributerju tudi neposredno, prejeli pa jo boste po klasični ali elektronski pošti.

Dovoljenje za nujne primere za uporabo Admirala 10 EC velja 120 dni oziroma do 15. junija 2012. Kasneje tega sredstva ni dovoljeno uporabljati. Distributer bo tako uvozil le tisto količino omejenega fitofarmacevtskega sredstva, ki bo enaka količini predhodno zbranih naročil. Izpolnjene naročilnice pošljite distributerju v čim krajšem času oziroma najkasneje do 7. marca 2012.

Pojav virusa Schmallerberg

Odbor za prehransko varstvo v Bruslju je sredi januarja poročal o pojavu virusa Schmallerberg v Nemčiji, Belgiji in na Nizozemskem. Virus se pojavlja pri govedu, ovcah in kozah. Povzročaga virus iz družine *Orthobunyviridae*. Prenosljivost virusa je najverjetneje z mušicami iz rodu *Culicoides* spp.

Bolezen se kaže predvsem v prezgodnjih porodih, slabotnih, deformiranih ali mrtvorojenih mladičih. Rejci naj bodo pozorni na omenjene znake pojava virusa Schmallerberg, saj je ključnega pomena zgodnje odkrivanje bolezni in posledično zmanjšanje škod zaradi bolezni. V primeru ugotovitve zgoraj navedenih znakov bolezni naj rejci obvestijo pristojnega veterinarja.

Veterinarska uprava RS opozarja, da je potrebno posebno pozornost nameniti živalim, ki so bile v lanskem letu pripeljane iz območij, kjer se bolezen pojavlja (Nemčija, Nizozemska, Belgija).

» LUCIJA PINTERIČ

Letošnja kampanja za pridobivanje sredstev iz naslova ukrepov Skupne kmetijske politike je daljša za nekaj dni. **Začela se je že 27. februarja, sklenila pa se bo 7. maja.** Ker se je na izpolnjevanje vlog potrebno temeljito pripraviti, vam svetujem, da pozorno preberete prispevke v tokratni temi meseca in se pravočasno naročite na termin za izpolnjevanje vlog.

Ciril Smrkolj, predsednik

Skupaj za skupno dobro - Očistimo Slovenijo 2012

Dober mesec pred čistilno akcijo Očistimo Slovenijo 2012 smo se pogovarjali s Petro Matos, ki je ena od ustanoviteljic društva Ekologi brez meja in njegova predsednica.

V soboto, 24. marca, se bo v organizaciji Ekologov brez meja v Sloveniji izvajala akcija Očistimo Slovenijo 2012. Zamisel za akcijo in njena uresničitev sta izjemni, za njo stoji skupina mladi ljudi, katerih cilj je, da svetu nekaj dajo in svet presenetijo z dobrimi dejanji. O tem, kako se je rodila zamisel za čiščenje, kako bo potekala izvedba letošnje akcije ter kako lahko sodelujemo, smo se pogovarjali s Petro Matos, eno od ustanoviteljic in predsednico društva Ekologi brez meja, ki akcijo organizira.

Kako ste sploh prišli na zamisel, da bi se lotili vseslovenske akcije čiščenja? Kaj vas je navdušilo za to?

Akcija Očistimo Slovenijo 2012 je nadaljevanje projekta Očistimo Slovenijo v enem dnevu!, ki se je zgledoval po projektu Let's do it, Estonia! Na dan čistilne akcije, 3. maja 2008, se je v Estoniji zbralo petdeset tisoč prostovoljcev (4 % prebivalstva). V petih urah so odstranili deset tisoč ton odpadkov (v običajnih okoliščinah bi država za to potrebovala tri leta in več kot dvaindvajset milijonov evrov).

Po vzoru estonskega projekta je društvo Ekologi brez meja 17. aprila 2010 organiziralo enodnevno čistilno akcijo v Sloveniji z namenom očistiti slovenska divja odlagališča. Končni rezultati so bili odlični: V akciji Očistimo Slovenijo v

enem dnevu! je 270.000 prostovoljcev čistilo okoli 7.000 divjih odlagališč. Pri tem so iz narave odstranili okoli 15.000 ton odpadkov. Še pomembnejše je, da smo se državljani povezali za skupno dobro, prevzeli odgovornost za svoj kraj in pokazali, kako uspešni smo lahko, kadar se vsi borimo za isti cilj.

V društvu Ekologi brez meja

imamo radi izzive, zato smo se odločili, da se ne bomo ustavili, temveč pripravimo nov projekt, ki bo presejal naše meje. Slovenska ekipa se je zato pridružila in postala ena izmed glavnih organizatorjev svetovne čistilne akcije World Cleanup 2012, v kateri trenutno sodeluje že 82 držav. V soboto, 24. marca 2012, bo tako drugič v zgodovi-

Petra Matos je univerzitetna diplomirana geografinja. Diplomirala je s področja gospodarjenja z odpadki. Je predsednica društva Ekologi brez meja, katerega glavno poslanstvo je pomagati Sloveniji pri prehodu na bolj trajnostno ravnanje z odpadki ter aktivacija prebivalstva. Od leta 2008 predava o trajnostnem načinu življenja. Leta 2010 je vodila največjo okoljsko prostovoljsko akcijo v zgodovini Slovenije Očistimo Slovenijo v enem dnevu!. Petra Matos je postala Ime leta 2010 na Valu 202.

ni Slovenije organizirana vseslovenska prostovoljska okoljska čistilna akcija.

Kakšni so cilji akcije Očistimo Slovenijo 2012?

Povezati 250.000 prostovoljcev v skupni okoljski akciji, poleg tega pa tudi ozaveščati in izobraževati javnost na področju ravnanja z odpadki. V akciji želimo odstraniti iz narave 10.000 ton odpadkov oziroma eno vrečo odpadkov za vsakega prebivalca Slovenije. S spodbujanjem povezovanja želimo krepiati sodelovanje v slovenski družbi – povezati želimo vsaj tisoč organizacij, da dejavno sodelujejo v projektu. Zelo je pomembno tudi to, da z akcijo krepimo prostovoljstvo v vseh segmentih družbe.

Kdo se vam lahko pri tej akciji pridruži? So kakšne omejitve?

Pridruži se nam lahko prav vsak ne glede na spol, starost, politično ali versko pripadnost. Eno izmed bistvenih načel projekta je odprtost za vse, ki želijo pomagati. Se pravi, da ni omejitev – to je pristna državljanska akcija, ki je neprofitna in

V akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu! je 270.000 prostovoljcev čistilo okoli 7.000 divjih odlagališč. Pri tem so iz narave odstranili okoli 15.000 ton odpadkov. Akcija je dosegla, da smo se državljani povezali za skupno dobro, prevzeli odgovornost za svoj kraj in pokazali, kako uspešni smo lahko, kadar se vsi borimo za isti cilj. Sodelujmo pri čiščenju tudi v soboto, 24. marca. Skupaj zmoremo več!

ni povezana z nobeno politično stranko, posameznim podjetjem ali nevladno organizacijo. Projekt temelji na prostovoljstvu – organizatorji projekta (Društvo Ekologi brez meja, tudi sami prostovoljci v tem projektu) želimo k projektu pritegniti čim večje število ljudi in organizacij. Prostovoljci prihajamo iz mnogih nevladnih okoljskih organizacij, društev, smo različnih starosti in poklicev. K sodelovanju želimo pritegniti vse slovenske vrtce, šole, občine, zavode, društva ...

Kje se lahko vsi zainteresirani, ki bi radi sodelovali pri tej akciji, prijavijo in dobijo še ka-

kšno dodatno informacijo?

Vsi zainteresirani za sodelovanje pri projektu Očistimo Slovenijo 2012 se lahko prijavijo na spletni strani akcije www.ocistimo.si ali po elektronski pošti info@ocistimo.si. Na spletni strani akcije so na voljo tudi vse informacije za pomoč pri akciji.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije sodeluje kot partner v projektu. Ali lahko člani KGZS pomagajo na kakšen poseben način?

Da. Preiščite vašo okolico in prijavite čim več divjih odlagališč na spletni strani register.ocistimo.si ali na brezplačno

ni telefonski številki 080 2262. Vsako odlagališče, ki ga boste prijavili, bo prišlo v poštev za čistilno akcijo.

Še posebej bomo veseli sodelovanja vseh, ki lahko sodelujejo z različno mehanizacijo, ki bo olajšala čiščenje in pripomogla k odvozu odpadkov. Na dan akcije, v soboto, 24. marca, je odpadke iz odlagališč potrebno odpeljati do točk, od koder jih bodo lahko odstranila komunalna podjetja. Takrat potrebujemo čim več prostovoljcev

s prikolicami, tovornjaki, traktorji ... Vsakega, ki ima tovrstno prevozno sredstvo, prosimo, naj nam priskoči na pomoč. Javi se nam lahko preko spletne strani www.ocistimo.si, elektronske pošte info@ocistimo.si ali pri občinskem koordinatorju akcije na lokalno@ocistimo.si. Vsem se že vnaprej lepo zahvaljujemo za pomoč!

Hvala za pogovor!

» TATJANA VRBOŠEK

KAKO NAM LAHKO POMAGATE?

Pridružite se nam in s prevoznim sredstvom (traktor, prikolico, tovornjak) pomagajte pri prevozu odpadkov. Svojo pripravljenost nam sporočite na info@ocistimo.si, lahko pa nas tudi pokličete ali pišete na spodaj navedene kontakte.

Kontaktne osebe Očistimo Slovenijo 2012 po regijah:

Pomurska regija: Matejka Horvat, matejka@lrf-pomurje.si, 02 538 13 54, 051 368 750

Podravska regija: Moris Krašovic, ocistimo.slovenijo2012@soum.si, 031 864 733, Damir Jošar 051 344 585

Koroška regija: Peter Cesar, peter.cesar@ocistimo.si, 041 657 691

Savinjska regija: Ana Anžej, ana.anzej@ocistimo.si, 040 657 401 in Paul Orešnik, biljana.skarja@gmail.com, 041 530 157 ter paulo@siol.net, 041 720 511

Zasavska regija: Jaka Potrpin, jaka.potrpin@ocistimo.si, 041 978 078

Spodnjeposavska regija: Nataša Šuštaršič, natasa.sustarsic@ocistimo.si, 041 926 687

Jugovzhodna Slovenija: Matjaž Grum, matjaz.grum@ocistimo.si, 030 241 060 in Davor Bilič, davor.bilic@ocistimo.si, 041 348 759

Osrednjeslovenska regija: Barbara Možina in Tjaša Bajc, barbara@srce-me-povezuje.si, 040 786 939

Gorenjska regija: Tomaž Dežman, tomaz.dezman@ocistimo.si, 041 728 340

Notranjsko-kraška regija: Ana Širca (BOREO), ana@boreo.si, 041 578 131 in Martina Erjavec (RRA NKR), martina@rra-nkr.si, 05 721 2240

Goriška regija: Petra Doljak, petra.doljak@ocistimo.si, 031 656 585

Obalno-kraška regija: Nara Petrovič, nara.petrovic@ocistimo.si, 041 286 444

Vlaganje zbirnih vlog letos še nekoliko prej

S prihajajočo pomladjo se vsako leto pripravimo tudi na novo oddajo zahtevkov za ukrepe kmetijske politike. Tako je na izpostavah javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS in na Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (Agencija) že vse nared za začetek oddaje zbirnih vlog za leto 2012, ki se letos začne že nekoliko prej!

Glede na prakso preteklih let smo se že vsi dobro navadili, da se zbirne vloge, določene priloge, morebitne dopolnitve vlog in tudi zahtevki za živalske premije, ki so letos sestavni del zbirne vloge, izpolnjujejo elektronsko in praviloma pošljejo na Agencijo v elektronski obliki.

Kljub temu imajo vlagatelji tudi možnost, da zbirno vlogo pošljejo na Agencijo kot podpisani računalniški izpis s priporočeno pošto, vendar je pri tem večja možnost morebitnih napak, kot pa je to pri prej omejenih elektronski oddaji. Ob vsem tem pa v primerih, ko je to potrebno, še vedno ostaja obveza, da je potrebno s priporočeno pošto na Agencijo poslati:

- Obvestilo o izločitvi ali nadomestitvi živali in
- Zahtevek za dodelitev plačilnih pravic iz nacionalne rezerve.

Prav tako je potrebno na enak način, v fizični obliki, na Agencijo poslati tudi obrazce, ki se sicer izpolnijo elektronsko, na njih pa je zahtevan podpis druge osebe:

- obrazec B1 (oddaja in nabava živinskih gnojil),
- obrazec F (prodaja ali odstop zemljišč vključenih v KOP) in
- obrazec G (zahtevek za podkuprep PAS).

POZOR!

V letošnjem letu se kampanja za oddajo zbirne vloge prične že 27. februarja in konča 7. maja 2012.

Kadar zbirno vlogo pri kmetijskem svetovalcu izpolnjuje in vlaga pooblaščenec nosilca kmetijskega gospodarstva, mora na vnosno mesto prinesiti dva izvoda originalno podpisanega pooblastila nosilca kmetijskega gospodarstva (navadno pooblastilo). Obrazec navadnega pooblastila lahko prejmete pri kmetijskem sveto-

valcu ali pa ga poiščete in natisnete s spletnih strani KGZS ali Agencije na povezavi »ZBIRNA VLOGA 2012 ... OD A DO Ž«.

PREDTISK IN NAVODILA ZA LETO 2012

V letošnjem letu je bila zaradi visokih stroškov sprejeta odločitev, da Agencija upravičencem ne bo poslala predtiska in

navodil, kot je to bila že utečena praksa.

Predtisk bo vlagateljem dostopen le v elektronski obliki na internetni strani Agencije, kjer si bo moč ogledati:

- podatke iz registra kmetijskih gospodarstev (RKG) na dan 15. januar 2012 (opisne podatke o kmetijskem gospodarstvu, podatke o GERK-ih),
- podatke v zvezi z izpolnjevanjem zahtev navzkrižne skladnosti (povprečni nagib njiv, če je večji kot 20 odstotkov), vključenost GERK-a v

Roki za oddajo zbirne vloge, prilog ...

Redni rok za vložitev zbirne vloge (zahtevek za izplačilo plačilnih pravic z vsemi dodatki, zahtevek za OMD, KOP, zahtevek za ERG ...)	27. februar–7. maj 2012
25-dnevni zamudni rok za vložitev zbirne vloge (1 % znižanje plačil za plačilne pravice, KOP in OMD ter 3 % za plačila za dodatke za lupinarje, stročnice in posebne premije za bike in vole na delovni dan zamude)*	8. maj–1. junij 2012
Sprememba zbirne vloge , ki vključuje spremembo zahtevkov, dodajanje novih zahtevkov in novih GERK-ov, ki so v RKG vneseni že po oddaji zbirne vloge	8.–31. maj 2012, brez znižanja plačil
Obrazec B1 za oddajo in nabavo živinskih gnojil lahko oddate skupaj z zbirno vlogo ali posebej.	Najpozneje do 31. avgusta 2012
Zapisnik o prigonu živali na pašo na planino ali skupni pašnik (za podkuprep KOP planinska paša s pastirjem mora biti oddana tudi pogodba s pastirjem)	Do 30. junija 2012
Primer višje sile mora upravičenec pisno sporočiti Agenciji in priložiti dokazila.	V 10 delovnih dneh od dneva, ko to lahko stori
Udeležba na ustreznem izobraževanju v obsegu 4 ure za upravičence, ki so vključeni v izvajanje podkuprepov KOP	Do 31. avgusta 2012

*Če se zbirna vloga odda po 25-dnevem zamudnem roku, to je po 1. juniju 2012, so vsi zahtevki iz zbirne vloge zavrjeni.

območja, za katera veljajo določene zahteve (vodovrstvena območja in območje NATURA 2000) ter

- podatke v zvezi z območji z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost.

Namesto navodil, ki so bila vsako leto poslana na dom, so na Agenciji in Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) pripravili »Kratek opomnik za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2012« s ključnimi novostmi in informacijami za oddajo zahtevkov v letu 2012. Ta informativni list vam bo/je bil posredovan preko kmetijskih svetovalcev, ki so ga od februarja naprej delili na vseh izobraževanjih ali individualnih srečanjih s kmeti.

Poleg informativnega lista so na spletnih straneh Agencije, MKGP in KGZS objavljena tudi daljša navodila, kjer so podrobneje predstavljeni pogoji, roki in novosti pri oddaji zahtevkov v letu 2012. Za lažji dostop do vseh navedenih dokumentov in povezav so na Agenciji pripravili »kmetom prijazen portal« – posebno internetno podstran z naslovom »ZBIRNA VLOGA 2012 ... OD A DO Ž«, ki je dostopna neposredno z vstopne strani Agencije.

PRAVOČASNO UREJANJE GERK-OV

Tako kot je pred novo sezono potrebno preveriti, če stroji, ki jih čez zimo nismo uporabljali, še vedno pravilno delujejo, moramo sprejeti tudi dejstvo, da je vsako leto potrebno preveriti pravilnost vrisa svojih GERK-ov. **GERK-e v RKG morate uskladiti z dejanskim stanjem v naravi!**

Priporočamo, da na spletnem pregledovalniku GERK/

RABA dobro pregledate svoje GERK-e in jih po potrebi uskladite na upravni enoti (izločiti je treba novogradnje, ceste, zaraščene površine ipd., javiti spremembe dejanske rabe, objaviti zemljišča, ki jih ne uporabljate več, odpraviti vse preostale ne-

pravilnosti vrisanih GERK-ov ipd.).

Pregled GERK-ov še posebej svetujemo nosilcem, ki imate zemljišča na severozahodnem in osrednjem delu Slovenije, kjer so bili v letu 2011 posneti novi ortofoto (letalski posnet-

ki) in so še posebej razvidne spremembe v zadnjih letih.

Ker letos predtiska, kot smo že navedli, v tiskani obliki ne boste prejeli na dom, lahko napake na svojih GERK-ih preverite v okviru spletne povezave »Predhodni podatki za zbirno vlogo 2012« (elektronski predtisk), do katere lahko dostopate na spletni strani Agencije »ZBIRNA VLOGA 2012 ... OD A DO Ž«. Nosilec, za katere je MKGP ugotovil, da imate v RKG neusklažene podatke (»errorje«), je Agencija na obvestilu o odvedeni akontaciji dohodnine ali v ločenem dopisu poslala pisni poziv, da čim prej uredite stanje v RKG.

PRIPRAVE JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA PRI KGZS NA POMOČ VLAGATELJEM

Glede izpolnjevanja zahtevkov praksa preteklih let kaže, da večina vlagateljev pride po pomoč h kmetijskim svetovalcem, ki so za to delo primerno strokovno in tehnično usposobljeni. Kmetijski svetovalci bodo tudi v letu 2012 na 83 vnosnih mestih svetovali nosilcem kmetijskih gospodarstev v zvezi z ukrepi kmetijske politike, nudili pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog in izvedli elektronsko izpolnjevanje ter oddajo zahtevkov. Stroške elektronskega izpolnjevanja in elektronske vložitve zahtevkov sofinancira nosilec v višini 12,52 evrov na uro vnosa. Pomoč vlagateljem bo potekala po sistemu naročanja, ki bo na posameznih območjih potekalo enako kot v preteklih letih. O naročanju se lahko podrobneje pozanimajte na izpostavah javne službe kmetijskega svetovanja.

Naj vam ob koncu priporočimo, da se poskušate vlagatelji

Na naročeni termin za pomoč pri izpolnjevanju zbirne vloge pri kmetijskih svetovalcih vas prosimo, da prinesete sledeče dokumente:

- zbirno vlogo in ostale zahtevke za leto 2011,
- v primeru, da pride namesto nosilca kmetije na izpolnjevanje zbirne vloge pooblaščenec, mora le-ta prinesiti dve originalno podpisani navadni pooblastili, katerega obrazec lahko prejmete pri kmetijskih svetovalcih ali pa ga poiščete in natisnete s spletnih strani Agencije ali KGZS,
- kopijo odločbe DURS-a v primeru, da vlagatelj ugotavlja davčno osnovo za osnovno kmetijsko dejavnost na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov ali dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov,
- v primeru spremenjenega transakcijskega računa kartico oziroma knjižico novega transakcijskega računa,
- seznam vseh živali na dan 1. februar 2012,
- zadnji izpis iz centralnega registra govedi (CRG), če ga vlagatelj ima,
- ažuriran register govedi na kmetijskem gospodarstvu (rumena knjiga),
- izmere posameznih poljin (površine in razdalje) za posamezne GERK-e njiv, na katerih gojite več vrst rastlin,
- v primeru oddaje živinskih gnojil je potrebno imeti podatke o prejemnikih gnojil ter vrsto in količino oddanih gnojil,
- odločbo o obveznostih KOP-a, če je kmetijsko gospodarstvo vključeno v KOP,
- v primeru izvajanja podukrepa reja avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali (PAS) seznam živali z identifikacijskimi številkami (v primeru, da vlagate zahtevek za konje (avtohtone pasme), na vlaganje prinesite identifikacijske dokumente za konje); veljavna dokumenta sta tudi Potrdilo o istovetnosti za konje in Potrdilo o označitvi koptarja, ki je veljaven dokument do starosti 12 mesecev),
- podatek o individualni referenčni količini mleka za tekoče leto in o povprečni mlečnosti, če ima kmetija izračun povprečne mlečnosti,
- ostale dokumente o kmetijskem gospodarstvu, ki bodo lahko v pomoč pri izpolnjevanju vloge in zahtevkov (odločbo o dodelitvi oziroma prenosu plačilnih pravic, zapisnike kontrolorjev, zadnji izpis o urejenih GERK-ih iz registra kmetijskih gospodarstev, odločbe o prejetih plačilih za preteklo leto, morebitne še nerešene pritožbe na odločbe ...).

o pogojih pri posameznih ukrepih, rokih, postopkih, urejanju GERK-ov ... kar se da dobro informirati iz vseh razpoložljivih virov (predavanja, članki, in-

ternetne objave ...). Vabimo vas tudi, da se glede vseh morebitnih nejasnosti obrnete na kmetijske svetovalce pri KGZS ter da z oddajo zahtevkov za leto 2012

ne odlašate na zadnje dni kampanje, ko sta »napetost« in obremenjenost kmetijskih svetovalcev največja. Zato vas pozivamo, da se za termin izpolnjevanja in

oddaje vlog čim prej dogovorite z vašim kmetijskim svetovalcem.

» DR. JERNEJ DEMŠAR

Novosti pri neposrednih plačilih v letu 2012

V preteklih petih letih tega programskega obdobja smo se že vsi dobro navadili sistema dodeljevanja neposrednih plačil preko plačilnih pravic, na katere so vezani razni dodatki, ločeno od tega pa le nekaj izjem proizvodno vezanih plačil.

Z letom 2012 se tudi proizvodno vezana plačila za bike in vole (BVP), za stročnice in za lupinarje prenašajo kot dodatek k plačilnim pravicam, močno poenostavljena pa bo oddaja zahtevka za dodatno plačilo za ekstenzivno rejo ženskih govedi (ERG).

V letu 2012 boste ob izpolnjevanju predpisanih pogojev v okviru neposrednih plačil lahko uveljavljali zahtevke za:

- izplačilo plačilnih pravic z dodatki (dodatki za mleko, za sektor govedoreje, za sladkor, za ovce in koze, za hmeljišča, za bike in vole, za stročnice, za lupinarje ter podpora za ohranitev živinoreje na kmetijskih gospodarstvih s travinjem),
- dodatno plačilo za ekstenzivno rejo ženskih govedi in
- dodatno plačilo za mleko za gorska višinska in strma kmetijska gospodarstva.

Vse navedene zahtevke boste vlagatelji oddali naenkrat ob oddaji zbirne vloge za leto 2012 (od 27. februarja do 7. maja 2012). To pomeni, da

se z letošnjim letom ukinjajo kampanje za oddajanje zahtevkov za živalske premije v junijskem, oktobrskem in janskem letu.

VKLJUČITEV BVP, POMOČI ZA STROČNICE IN PODPORE ZA LUPINARJE KOT DODATEK K PLAČILNIM PRAVICAM

Do letošnjega leta se je v okviru zbirne vloge oddajalo zahtevke za proizvodno vezana plačila za stročnice in lupinarje ločeno od zbirne vloge, kar trikrat na leto pa se je oddajalo zahtevke za posebne premije za bike in vole. Poenostavitev v letu 2012 pri naša pripojitev vseh teh plačil k plačilnim pravicam. Ob oddaji zbirne vloge za leto 2012 boste morali vlagatelji za pridobitev teh plačil vložiti zahtevek za dodelitev in izplačilo dodatka za posebno premijo za bike in vole oziroma za stročnice oziroma za lupinarje, v letu 2013 pa le zahtevek za izplačilo plačilnih pravic, saj bodo vsa zgoraj navedena plačila kot dodatek v letu 2012 pripojena k plačilnim pravicam.

Do dodatka na plačilne pravice so upravičeni nosilci kmetijskih gospodarstev, ki so za leto 2007 oziroma 2008 prejeli posebne premije za bike in vole oziroma pomoč za stročnice oziroma podporo za pridelavo lupinarjev. Navedeni dodatki se bodo za posamezno kmetijsko gospodarstvo izračunali tako, da se bo povprečna vrednost odobrenih premij na posameznem kmetijskem gospodarstvu za bike in vole oziroma pomoči za stročnice oziroma lupinarje v referenčnem obdobju 2007–2008 delila s številom plačilnih pravic, ki jih bo imelo kmetijsko gospodarstvo v Registru plačilnih pravic na dan 15. maja 2012 in ki ne bodo v zakupu. Tako se bo povečala vrednost plačilnih pravic, ki bodo izplačane ob koncu tekočega ali v začetku prihodnjega leta.

ZNATNA POENOSTAVITEV ODDAJE ZAHTEVKOV ZA ERG

Kljub temu da plačila ERG še vedno ostajajo kot proizvodno vezana plačila, se močno po-

enostavlja sam način oddaje zahtevkov. Za vse potencialno upravičene živali se bo zahtevek oddalo skupaj z zbirno vlogo, tako da bo vlagatelj označil, da uveljavlja zahtevek za ERG za vse potencialno upravičene živali na kmetiji. S tem načinom se ukinja vlaganje zahtevkov za ERG v treh obdobjih. Agencija bo pri upravičencih, ki bodo označili, da želijo uveljavljati ta zahtevek, avtomatsko – administrativno na podlagi podatkov iz centralnega registra govedi (CRG) na dan 1. december 2012 določila upravičene živali za dodatno plačilo za ERG. Zahtevek bo odobren za živali, ki bodo izpolnjevale vse predpisane pogoje iz uredbe o neposrednih plačilih glede obdobja obvezne reje, telitve, identifikacije in registracije živali, spola in pasme. Potencialno upravičena žival za ukrep ERG je krava oziroma telica, ki teli od 11. decembra 2011 do 1. septembra 2012 in je mesne pasme ali rojena s križanjem z mesno pasmo, pri čemer so križanci najmanj 50 % dovoljene pasme.

Ker se bo upravičenost za

dodatno plačilo za ERG od leta 2012 naprej ugotavljala na podlagi podatkov v CRG, je še posebej pomembno, da imate ves čas vse podatke v CRG urejene v skladu s predpisi. Krava, za katero podatki o kravi oziroma njenem teletu v CRG niso sporočeni v skladu s predpisi, ni upravičena do dodatnega plačila za ERG.

Nepravilnosti se ugotavljajo na isti način kot v preteklih letih (ustreznost označitve krav in telet, pravočasnost označitve telet, potni listi, pravočasnost prihlasitev, ustreznost pasme in spola ipd.).

Ob administrativni določitvi upravičenih živali bo potrebno, da ste vlagatelji še posebej pozorni na kontrole, ki se bodo izvajale na kraju samem (na kmetijah) skozi celo leto in ki so se že pričele z januarjem 2012. Če bo kontrolor na kmetiji pri potencialno upravičenih živalih ali za njihova teleta ugotovil nepravilnost, bo to vplivalo na zmanjšanje sredstev, tudi če je bila kontrola izvedena pred oddajo zahtevka. Nosilec takih živali ne more izločiti iz zahtevka za ERG v smislu, da bi izločil zahtevek za posamezno žival (npr. za tisto, za katero je bila ugotovljena kršitev) in bo kot taka v okviru zahtevka sankcionirana.

MODULACIJA – ZNIŽANJE IZPLAČILA NEPOSREDNIH PLAČIL, KI PRESEGAJO 5.000 EVROV

Zaradi izenačitve plačil v državah članicah Evropske unije se v letu 2012 tudi v Sloveniji uvaja modulacija, ki jo v starih članicah Evropske unije izvajajo že nekaj let. V letu 2012 so finančna sredstva za izplačilo neposrednih plačil zagotovljena 90-odstotno iz EU-sredstev in

10-odstotno iz slovenskih sredstev. Modulacija omejuje višino slovenskega dela plačil tistim kmetijskim gospodarstvom, ki prejmejo nad 5.000 evrov neposrednih plačil, tako da se evropski del izplača v celoti, slovenski del pa je omejen na višino 500 evrov.

Če je skupni znesek neposrednega plačila, ki se dodeli kmetu, manjši ali enak 5.000 evrov, se znesek izplača v celoti (ni modulacije).

Primer znižanja plačil I:

Predviden znesek neposrednih plačil: 6.000 evrov.

Izplačan znesek zaradi modulacije: **5.900 evrov.**

Od tega:

- viri iz EU: 5.400 evrov,
- viri iz SLO: 500 evrov (maksimalna višina slovenskega dela plačila).

Primer znižanja plačil II:

Predviden znesek neposrednih plačil: 20.000 evrov.

Izplačan znesek zaradi modulacije: **18.500 evrov.**

Od tega:

- viri iz EU: 18.000 evrov,
- viri iz SLO: 500 evrov (maksimalna višina slovenskega dela plačila).

PROGRESIVNA MODULACIJA – ŠE DODATNO ZNIŽANJE IZPLAČILA NEPOSREDNIH PLAČIL, KI PRESEGAJO 300.000 EVROV.

Kmetijska gospodarstva, ki prejmejo nad 300.000 evrov neposrednih plačil, z letom 2012 doleti še progresivna modulacija, ki poleg že omenjenega znižanja slovenskega dela neposrednih plačil za dodatne 4 % znižuje še evropski del neposrednih plačil.

Primer znižanja plačil III:

Predviden znesek neposrednih plačil: 360.000 evrov.

Izplačan znesek zaradi modulacije in progresivne modulacije: **311.540 evrov.**

Od tega:

- viri iz EU: 311.040 evro (324.000 evro je 90 % EU-sredstev in ta se znižajo za 4 %),
- viri iz SLO: 500 evrov (maksimalna višina slovenskega dela plačila).

KORIŠČENJE PLAČILNIH PRAVIC

Na podlagi analiz vloženih in odobrenih zahtevkov v preteklih letih ugotavljamo, da je veliko plačilnih pravic neizkoriščenih. Plačilne pravice, ki niso izkoriščene vsaj enkrat v dveh zaporednih letih, se izdvojijo v nacionalno rezervo. Ker se je rok za prenos plačilnih pravic na drugo kmetijsko gospodarstvo iztekel 31. januarja, je izkoriščenost plačilnih pravic možno zagotoviti le z dovolj velikim obsegom kmetijskih zemljišč na kmetijskem gospodarstvu (morda tudi z dodatnim zakupom zemljišč). S tem boste lahko tudi v največjem obsegu izkoristili sredstva, ki so vam na razpolago. Če želite preveriti vaše število, vrednost, izkoriščenost ... plačilnih pravic v registru plačilnih pravic, to lahko storite na spletni strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, kjer na vstopni strani (<http://www.arsktrp.gov.si/>) kliknete na povezavo z naslovom »ZBIRNA VLOGA 2012 ... OD A DO Ž«. Dostop do podatkov je omogočen preko vpisa KMG-MID številke. Da ne bo po nepotrebem zaradi neizkoriščenosti plačilnih pravic v dveh zaporednih letih prišlo do odvzema oziroma izdvojitve

plačilnih pravic v nacionalno rezervo, upravičence ponovno seznanjamo tudi z možnostjo izmeničnega koriščenja plačilnih pravic. To pride v poštev, če na kmetijskem gospodarstvu ni dovolj upravičenih površin, da bi se v tekočem letu lahko uveljavljal zahtevek za vse plačilne pravice, vsekakor pa to ni optimalna rešitev. O tej možnosti se lahko vlagatelji podrobneje informirajo pri kmetijskih svetovalcih in jo uporabijo na zahtevku za izplačilo plačilnih pravic.

Kot ste lahko prebrali, je sprememb za leto 2012 pri neposrednih plačilih kar nekaj, ob tem pa le-te bistveno spreminjajo vsebino in način oddajanja zahtevkov za proizvodno vezana plačila. Še več informacij o spremembah in zahtevah pri uveljavljanju neposrednih plačil za leto 2012 je navedenih v daljših navodilih za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2012, ki jih lahko najdete na spletnih straneh KGZS in ARSKTRP. Zato vam priporočamo, da navodila kar se da dobro preberete in se še dodatno informirate o vseh zahtevah, ki jih morate izpolnjevati pri uveljavljanju posameznih zahtevkov.

» DR. JERNEJ DEMŠAR

Priložnost podaljšanja KOP v 2012!

Podaljšanje zaključenih petletnih obveznosti izvajanja ukrepa kmetijsko okoljskih plačil (podukrepi KOP) v letu 2012 bo možno ob izpolnjevanju določenih pogojev.

V začetku februarja je bila sprejeta Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 (Ul. RS. št. 8/12, z dne 3.2.2012 – v nadaljevanju: Uredba). Sprejeta Uredba natančneje določa pogoje za podaljšanje zaključenih obveznosti, omogoča vstop v nekatere podukrepe KOP (v nadaljevanju: odprti podukrepi KOP), uvaja višja plačila za kmetije v preusmeritvi v ekološko kmetovanje, nov podukrep »neprezimni posevki« ter še nekaj tehničnih sprememb.

TRAJANJE OBVEZNOSTI KOP

Izvajanje prevzetih obveznosti podukrepov KOP je opredeljeno s petletnim obdobjem. V večino najbolj priljubljenih podukrepov je bilo možno vstopiti le ob začetku finančnega obdobja, v letu 2007. Tem podukrepom lahko rečemo tudi zaprti podukrepi, saj po letu 2007 v njih ni bilo možno vstopati niti ni bilo možno povečanje vstopne po-

vršine za več kot 2 ha ali 20 %. Kljub večjemu povečanju površin ste tako kmetije pri izvajanju zaprtih podukrepov ostali znotraj dovoljenega povečanja in niste sprejeli nove petletne obveznosti. Z letom 2011 so se vsem, ki ste v letu 2007 vstopili v zaprte podukrepe, zaključile petletne obveznosti.

Vsi, ki ste vključeni v odprte podukrepe KOP (navedeni v nadaljevanju članka) in ste v drugem, tretjem ali četrtem letu površine povečali preko 2 ha ali 20 %, ste sprejeli novo petletno obveznost, ki se vam izteče v naslednjih letih. Ker je v odprte podukrepe KOP vstop mogoč vsako leto, vas podaljšanje obveznosti ne zadeva, svetovalci pa vam lahko povedo, kdaj se zaključi vaša obveznost.

PODALJŠANJE IZVAJANJA PODOKREPOV KOP ALI SPREJEM NOVE OBVEZNOSTI

Vsem, ki ste zaključili petletne obveznosti izvajanja zaprtih podukrepov KOP, je v letu 2012 ponujena možnost podaljšanja izvajanja obveznosti za 2 leti. Podaljšanje je ponujeno za vse zaprte podukrepe, razen za

podukrep košnja strmih travnikov (z nagibom 35–50 % oziroma nad 50 %), za katerega je mogoče prevzeti le novo obveznost. Pri podaljšanju obveznosti se podaljšuje izvajanje vsakega posameznega podukrepa KOP posebej, kar pomeni, da se lahko sami odločite, katere podukrepe, ki ste jih izvajali, želite nadaljevati ali katere zaključiti.

Zaključene petletne obveznosti za izvajanje podukrepov KOP ozelenitev njivskih površin (ZEL) in pokritost tal na vodovarstvenem območju (VVO) pa ne morete podaljšati, če se vaša kmetija nahaja na najožjnjih vodovarstvenih območjih za vodno telo vodonosnikov Ljubljanskega polja, Selniške dobrove, Ruš, Urbanskega platoja, Limbuške dobrove in Dravskega polja, Dravskoptujskega polja, Apaškega polja, Ljubljanskega barja in okolice Ljubljane, Rižane ter vodonosnikov za območja občin Šmartno ob Paki, Polzele in Braslovč. Grafični pregled teh površin je omogočen na spletnem pregledovalniku GERK-ov (spletna stran - <http://rkg.gov.si/GERK/WebViewer/#highlight>).

Prevzem novih obveznosti je mogoč pri vseh odprtih podukrepih KOP (našteti v nadaljevanju), novemu podukrepu neprezimni posevki (NEP), razširjenemu podukrepu ekološko kmetovanje ter pri podukrepu ohranjanje kolobarja (KOL) in ozelenitev njivskih površin (ZEL) na območjih vodnih teles podzemnih voda Dravske, Murske in Savinjske kotline ter prispevnih območjih zadrževalnikov Šmartinsko, Perniško, Gajševsko in Ledavsko jezero.

Odprti podukrepi KOP, za katere se lahko prevzemajo nove obveznosti, so:

- ekološko kmetovanje (EK),
- neprezimni posevki (NEP),
- košnja strmih travnikov z nagibom 35–50 % (S35) oziroma z nagibom nad 50 % (S50),
- travniški sadovnjaki (TSA),
- strmi vinogradi z nagibom 30–40 % (V30) oziroma nad 40 % (V40),
- ohranjanje ekstenzivnih kraških pašnikov (EKP),
- ohranjanje posebnih travniških habitatov (HAB),
- ohranjanje travniških habitatov metuljev (MET),

KUPUJMO
DOMAČE!
KGZS

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij

- ohranjanje steljnikov (STE),
- ohranjanje habitatov ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov na območjih Natura 2000 (VTR).

Izvajanje podukrepov HAB, MET, STE in VTR je mogoče samo na GERK-ih, ki se nahajajo na ekološko pomembnih območjih, ki so določena v prilogi 1 Uredbe. Izvajanje podukrepa košnja strmih travnikov pa je mogoče le na območjih, opredeljenih v grafični evidenci strmin. Izven območij, določenih v tej evidenci, plačil ni mogoče uveljavljati. Grafični pregled teh površin je omogočen na spletnem pregledovalniku GERK-ov (spletna stran <http://rkg.gov.si/GERK/WebViewer/#highlight>).

IZHODIŠČNO LETO IN OBSEG POVRŠIN ZA PODALJŠANJE OBVEZNOSTI KOP

Izhodiščno leto pri obsegu površin, za katere se podaljšuje izvajanje podukrepov KOP, je leto 2010. V kolikor je v letu 2011 na vključeni površini iz leta 2010 prišlo do zmanjšanja ali povečanja, prenosa površin preko F obrazca ali dovoljene zamenjave posameznega podukrepa z drugim dovoljenim podukrepom, je ob izpolnitvi Pojasnila k zbirni vlogi podukrep možno nadaljevati s površino podukrepa iz leta 2011.

POVEČANJE ALI ZMANJŠANJE POVRŠIN PODUKREPA KOP

V primeru nadaljevanja izvajanja podukrepov KOP in podaljšanja zaključene petletne obveznosti za izvajanje podukrepov KOP je površine pod temi podukrepi mogoče povečati za 2 ha ali 20 %, pri čemer se upošteva dovoljen obseg povečanja površin, ki je ugodnejši. Kljub večjemu obsegu površin za povečane površine preko dovoljenega obsega v zaprtih podukrepih KOP ni mogoče pridobiti izplačil. Pri podukrepih KOP, ki so odprti, je možno tudi večje povečanje površin, vendar se ob tem prevzame novo petletno obveznost izvajanja podukrepov. V letu 2013 pa povečanje površine podukrepa KOP ne bo mogoče.

Pri podaljšanju obveznosti se površina posameznega podukrepa KOP lahko v letu 2012 zmanjša za največ 10 %, sicer ARSKTRP podaljšanja ne odobri.

Izjema so podukrepi KOP, ki so odprti za izvajanje. Če je kmetija v te podukrepe vstopila v letu 2007 in se je petletna obveznost zaključila z letom 2011, kmetija pa bi v letu 2012 obveznost želela podaljšati in bi pri tem površine zmanjšala za več kot 10 %, bi za te podukrepe sklenila novo petletno obveznost.

Površine je mogoče zmanj-

šati za največ 10 % tudi v letu 2013, vendar je v primeru zmanjšanja za več kot 10 % potrebno vrniti del preveč izplačanih sredstev za leto 2012.

PODALJŠANJE OBVEZNOSTI OB PREDAJI OBVEZNOSTI PREKO F OBRAZCA

Kmetija, ki je zaključila petletno obveznost in izvajanja podukrepa KOP ne želi nadaljevati, lahko preko F obrazca preda možnost za podaljšanje obveznosti drugi kmetiji. Na ta način lahko kmetija, ki je že vključena v KOP, poveča površine zaprtih podukrepov prek omejitev. Kmetija, katera do sedaj ni bila vključena v KOP, pa ima v primeru zaprtih podukrepov možnost prevzeti izvajanje zaprtega podukrepa KOP v naslednjih dveh letih.

NOV PODUKREP NEPREZIMNI POSEVKI, RAZŠIRJEN PODUKREP EKOLOŠKO KMETOVANJE IN PODUKREP STRMI TRAVNIKI

V letu 2012 se uvaja nov podukrep KOP neprezimni posevki in višje plačilo za preusmerjanje v ekološko kmetovanje ter natančneje določena območja za uveljavljanje podukrepa strmi travniki.

Podukrep **neprezimni posevki** je namenjen setvi strniščnih posevkov za krmo ali zeleni podor, oranje oziroma obdelava

tal pa se lahko izvede že od 16. oktobra dalje. Ob izpolnjevanju pogojev (izobraževanje, uporaba fitofarmaceutskih sredstev, gnojil, vodenje evidenc in obtežba pod 1,9 GVŽ/ha, petletni kolobar z vsaj tremi različnimi poljščinami, setev do 1. septembra tekočega leta, 70 % pokrovnost ...), ki so določeni za ta podukrep v prilogi 1 Uredbe, lahko upravičenec prejme plačilo v višini 61,09 evra/ha.

Kmetje, ki se boste odločili vstopiti v **ekološko kmetovanje**, boste po novem v obdobju preusmeritve ob izpolnjevanju vseh zahtev podukrepa deležni višjih plačil, ki izhajajo iz dejstva, da so v obdobju preusmeritve stroški višji, prihodki pa nižji, saj pridelki še nimajo certifikata ekološke pridelave.

V nadaljevanju so navedene višine plačil za površine v ekološkem kmetovanju in površine v preusmerjanju v ekološko kmetovanje:

- njive-poljščine: 298,07 evra/ha letno (preusmerjanje: 357,52 evra/ha letno),
- vrtnine na prostem: 551,45 evra/ha letno (preusmerjanje: 600 evrov/ha letno),
- vrtnine v zavarovanih prostorih: 487,90 evra/ha letno (preusmerjanje: 600 evrov/ha letno),
- oljčniki z gostoto najmanj 150 dreves/ha, nasadi sadovnjakov z gostoto naj-

manj 100 dreves/ha pri orehu in kostanju ter najmanj 200 dreves/ha pri ostalih sadnih vrstah: 554,73 evra/ha letno (preusmerjanje: 753,58 evra/ha letno),

- travniški visokodebelni sadovnjaki z gostoto 50–200 dreves/ha: 237,80 evrov/ha letno (preusmerjanje: 411,23 evra/ha letno),
- vinogradi, hmeljišča, drevesnice: 578,92 evra/ha letno (preusmerjanje: 635,91 evra/ha letno) in
- travinje (trave in travno deljne mešanice na njivah, trajno travinje):
  - a) obtežba 0,2–0,5 GVŽ/ha: 213,20 evra/ha letno (preusmerjanje: 197,21 evra/ha letno),
  - b) obtežba 0,5–1,9 GVŽ/ha: 227,55 evra/ha letno (pre-

usmerjanje: 450 evrov/ha letno).

Z letom 2012 se uvaja nov način ugotavljanja nagiba **strmih travnikov**. Zato zaključene petletne obveznosti za izvajanje podukrepa košnja strmih travnikov z nagibom 35–50 % (S35) oziroma z nagibom nad 50 % (S50) ni mogoče podaljšati, ampak je v ta podukrep mogoče vstopiti le na novo in to samo v letu 2012. Plačila za podukrep se lahko uveljavljajo za celotno površino GERK-a ali pa za del GERK-a za vrsto dejanske rabe »1300 – trajni travnik« z nagibom 35–50 % ali nad 50 %. Upošteva se podatek o nagibu GERK-a ali dela GERK-a, ki se povzame iz grafične evidence strmin. Izven območij, določenih v grafični evidenci strmin, podukrepa ni mogoče uvelja-

vljati. Grafična evidenca strmin vsebuje podatke o površinah z nagibom, ki se izračunajo na podlagi digitalnega modela višin na mreži 5 x 5 metrov.

IZRAČUN OBTEŽBE

Uredba prinaša tudi spremembe izračuna GVŽ, saj se po novem računa povprečna letna obtežba kmetijskih zemljišč kmetijskega gospodarstva in ne več obtežba na vsak dan v letu. Za izračun obtežbe se pri govedu upoštevajo podatki na pet datumov (en datum iz obrazca B in štirje datumi, ki jih določa Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja), pri živalih iz reje v turnusih pa povprečno število živali in trajanje turnusov iz obrazca B. Sprememba je dobrodošla, saj omogoča kmetom, vključenim v podukrepe

KOP, ki živali redijo v turnusih, nekoliko večje število živali konec turnusa in odpravlja anomalije, ko je bil kmet zaradi presežene obremenitve v dnevu ali dveh ob vsa sredstva.

Vse kmete, ki ste vključeni v izvajanje podukrepov KOP, želimo ob koncu ponovno opozoriti, da je zadnji čas za ureditev zakupov kmetijskih zemljišč, katere imate v najemu, in na pomembnost vodenja evidenc o delovnih opravilih za KOP. Uredba prinaša še nekaj manjših sprememb, in ker uveljavljate zahteve le za določene podukrepe KOP, vam svetujemo, da se o novostih in dodatnih zahtevah (če te so) pri podukrepih dodatno informirate in izobrazite pri kmetijskih svetovalcih pri KGZS.

»JERNEJ REDEK

Rastemo
17. sejem *Flora*
Vse za vrt in dom

11. sejem *Poroka*
Vse za poroko

8. sejem *Altermed*
Dih življenja

ApiSLOVENIJA
35. dnevi čebelarstva v Celju

www.ce-sejem.si

Celjski sejem, 16.–18. marec 2012

Na sejmu FLORA letos tudi o pridelavi zelenjave in pomenu okrasnega vrtnarstva za slovenski turizem

Celjsko sejmišče marca tradicionalno gosti sejme, ki niso le paša za oči, temveč priložnost za ugodne nakupe in brezplačne nasvete številnih domačih in tujih razstavljalcev pred začetkom spomladanskih del na vrtu in v okolici doma. Sejme **FLORA, POROKA, ALTERMED** in **največje srečanje čebelarjev ApiSlovenija** bo letos v Celju mogoče obiskati med **16. in 18. marcem**.

Najdaljšo tradicijo ima sejem vrtnarstva, cvetličarstva in krajinske arhitekture FLORA. Sejem bo tudi letos poskrbel za predstavitev cvetličarskih in vrtnarskih trendov nove sezone, ogledati si bo mogoče veliko razstavo cvetličnih kreacij članov Sekcije cvetličarjev in vrtnarjev pri OZS ter tekmovalne izdelke mladih cvetličarjev in vrtnarjev, ki bodo ustvarjali na temo domačnosti.

Pomemben del sejemskega dogajanja so tudi strokovne razprave. Slovensko združenje za integrirano in ekološko pridelavo zelenjave pripravlja predavanje o slovenski pridelavi zelenjave. O pomenu okrasnega vrtnarstva za slovenski turizem bodo govorili v okviru posveta Združenja pridelovalcev okrasnih rastlin Slovenije, kjer bodo pozornost namenili tudi predstavitvi blagovne znamke »Pridelano v Sloveniji«.

Le takojšnji ukrepi bodo omilili škodo

KGZS bo predlagala sprejem ukrepov za omilitev škode po neurjih in spremembo kmetijskih zavarovanj.

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj si je skupaj s sodelavci 16. februarja ogledal posledice škode neurij na Primorskem. V slovenski Istri je na večini lokacij, kjer so postavljeni plastenjaki, nastala škoda zaradi sunkov orkanske burje in nizkih temperatur.

Izredno močna burja je razkrila in potrgala PE folije ter plastične kritine. Potrebna bo zamenjava PE folij in ponekod popravo konstrukcij rastlinjakov. Škoda je tudi na vrtninah, ki so jih kmetje gojili v plastenjakih in so bile pripravljene za pobiranje in prodajo. Zaradi nizkih temperatur je zelenjava v odkritih rastlinjakih pomrznila. Pomrznili so tudi sejanci (mlade sadike) vrtnin, ki jih kmetje in KZ Agraria Koper pripravljajo za spomladansko sajenje (presa- janje v plastenjake in na njivske površine). Škoda na vrtninah je tako dvojna. Pomrznila je zelenjava za trg in sejanci.

Na območju Bilja in Ajdovščine je burja zaradi močnih sunkov in pomrznjene povrhnjice najboljšo zemljo odnašala z vseh površin, največ z že obdelanih njiv. Okvirno je vsaj 400 hektarov nezozelenjenih površin, kjer je odnašalo zemljo v globini 5 centimetrov in več. Površine, ki so bile posejane z žiti, so oškodovane še v večji meri. Uničena je večina pridelka z odneseno zemljo vred. Tam je trenutno velika težava tudi zemlja v melioracijskih jarkih in vodotokih. Hitro ukrepanje je nujno, da ne bi pri-

»KGZS bo predlagala pristojnim ministrstvom, da v sodelovanju s KGZS pripravijo načrt sanacije in sprejmejo ustrezne ukrepe za povračilo škode,« je poudaril Ciril Smrkolj ter pozval občine, da se tudi one dejavno vključijo v postopek odprave škode. Prav tako je opozoril na neustrezen sistem kmetijskih zavarovanj.

šlo do dodatne škode. Večina plastenjakov je v celoti uničenih.

Škoda se je še povečala med 10. in 12. februarjem, ko je območje zajelo močno neurje z vrtilci vetra in hudim mrazom. Odkritih je bilo veliko napuščev in streh. Leteči deli so poškodovali silažne in druge ovite bale krme, spravljene na njivah in ob hlevih. Burja je delno poškodovala tudi nekatere rastlinjake na Vogrskem in v Renčah. Sanacija je trenutno nemogoča, saj so tla zmrznjena do globine pol metra. Ukrepi za sanacijo bodo izvedljivi po odjugi in padavinah, ko bo dokončno vidna škoda na vseh posevkih.

Škode na kmetijskih objektih in površinah, ki jo povzroči veter, ni moč zavarovati, zato na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) že dalj časa opozarjajo, da je nujna priprava nove sistemske rešitve za zavarovanje

tveganj kmetijske proizvodnje. Obstoječi sistem namreč ne zagotavlja varnosti kmetom. Slabost sistema se je izrazito pokazala v letih 2010 in 2011, ko precej kmetov svoje kmetijske proizvodnje ni moglo zavarovati, saj so zavarovalnice zaostrele in spremenile pogoje zavarovanja.

Vodstvo KGZS tako ponov-

no poziva k takojšnji ustanovitvi širše delovne skupine za pravo predloga nove dolgoročno sistemske vzdržne ureditve kmetijskih zavarovanj po vzoru sosednjih držav, znotraj katerega bo potrebno razviti tudi nove zavarovalne proizvode (npr. možnosti zavarovanja za veter in sušo).

»ROBERT PEKLAJ

Knapič d.o.o., Grušovlje 24
3332 Rečica ob Savinji
T: 03 / 838 11 36
G: 040/ 188 048
www.knopic.si

Proizvodnja in brušenje nožev za:

• KMETIJSTVO • LESARSTVO • PLASTIKO

Novi minister in novo ministrstvo

Franc Bogovič, dosedanji župan občine Krško, je v prvi polovici februarja prevzel dela ministra za kmetijstvo in okolje. Ministrstvo za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo je s prevzemom dela področja Ministrstva za okolje in prostor dobilo tudi novo ime – Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, s kratico MKO.

Z novim državnim zborom smo dobili tudi nov Zakon o vladi RS, s katerim sta bili ukinjeni dve ministrstvi oziroma so bili posamezni deli ministrstev združeni z drugimi. Med njima je Ministrstvo za okolje in prostor, katerega del se je pridružil dosedanjemu Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, s tem pa se je oblikovala novo ministrstvo, in sicer Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. Kratica novega ministrstva je MKO, v kratkem pa bo tudi aktiviran nov spletni naslov www.mko.gov.si. Na čelu novonastalega Ministrstva za kmetijstvo in okolje je Franc Bogovič, dosedanji župan občine Krško.

Franc Bogovič je 11. februarja prevzel posle od dosedanjega kmetijskega ministra mag. Dejana Židana ter se v postopku primopredaje seznanil z vse-

binami in dejavnostmi, ki potekajo na ministrstvu. Kot eno izmed prvih pomembnejših nalog je izpostavil dejavnosti, povezane z oblikovanjem Skupne kmetijske politike za naslednjo finančno perspektivo. Dobro podlago za to daje v lanskem letu sprejeta Resolucija o strateških usmeritvah slovenskega kmetijstva in živilstva. »Če želimo v Sloveniji povečati in izboljšati zemljiški potencial, na eni strani z varovanjem kmetijske zemlje, na drugi strani pa z boljšim izkoristkom obstoječega potenciala in z različno diverzifikacijo v kmetijstvu, shemami kakovosti in podobnimi ukrepi, sta Zakon o kmetijskih zemljiščih ter Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov, ki rabita implementacijo, dobra podlaga in na osnovi resolucije trdo delo,« je povedal minister Bogovič. Glede pomembnosti

trajnostne rabe virov, ki so sedaj združeni v en resor, pa je minister napovedal, da se bo na področju okolja intenzivno posvetil temam, ki zahtevajo jasne odgovore na tožbo Evropskega sodišča in na zaključke računskega sodišča glede odpadkov. Sicer pa je minister ocenil, da ministrstvo dobro izvaja svoje

poslanstvo, zato verjame, da bo delo z ekipo na ministrstvu, ki je dobra, uspešno potekalo tudi naprej.

Dosedanji minister za kmetijstvo mag. Dejan Židan pa je prevzel vodenje parlamentarnega odbora za kmetijstvo, okolje, gozdarstvo in prehrano.

(vir: www.mkgp.gov.si)

Minister Franc Bogovič se je mag. Dejanu Židanu še posebej zahvalil za dobro opravljeno delo. Oba sta se strinjala, da bo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje eno izmed najbolj pomembnih, saj je pristojno za proizvodnjo hrane in ohranjanje naravnih virov. Tri dni kasneje je Franc Bogovič od Roka Žarniča prevzel tudi posle s področja okolja.

Vabilo na sejem

Konjeniški klub Komenda in Občina Komenda vas vabita v Komendo na ogled:

Spomladanskega sejma kmetijske, gozdarske, gradbene, komunalne mehanizacije in vrtnarske opreme v času od 30. marca do 1. aprila 2012.

Vstopnine ni.

V okviru sejmskih prireditev vas v petek, 30. marca 2012, ob 9.30 vabimo na predavanje Socialna varnost kmetov: Zavarovanje in socialne pomoči iz naslova kmetijske dejavnosti. Predavanje bo v dvorani Konjeniškega kluba Komenda, Glavarjeva 58 v Komendi.

V nedeljo, 1. aprila, pa vabimo na drugo državno razstavo cikastega goveda.

Pomen okrasnega vrtnarstva v Sloveniji

Okrasno vrtnarstvo je izrazito široka kmetijska panoga, ki zajema različna področja pridelave, in sicer pridelavo lesnatih rastlin, zelnatih rastlin (enoletnic, dvoletnic, trajnic), lončnic (balkonske in sobne rastline ter posodovke), rastlin za rezano cvetje in dekoracijo ter okrasnih trat.

Okrasne rastline predstavljajo odlično sredstvo pri urejanju vasi na podeželju, pa tudi mestnih središč. Z izbranimi balkonskimi vrstami rastlin urejeni balkoni hiš po naših vaseh in skrbno urejeni vrtovi okoli hiš puščajo podeželju značilen pečat, ki ga nemalokrat opazijo celo številni tujci.

Sajenje okrasnih rastlin v parke mest, v različne oblike zelenih oaz v središče mest, v strešne vrtove itd. pomeni edinstveni stik mestnega človeka z naravo, ki omogoča normalen psiho-fizičen razvoj ljudi. Druga posebnost okrasnega vrtnarstva pred ostalimi panogami je, da za konkurenčno in ekonomsko uspešno pridelavo zahteva relativno majhne obdelovalne površine. Značilna je visoka stopnja intenzivnosti, kar pomeni, da so značilni visoki vnosi kapitala, veliko število zaposlenih na enoto površine, potreba po visoko izobraženih vodstvenih delavcih, pridelujejo se rastline, ki dosegajo visoko vrednost na enoto površine. Takšna pridelava omogoča hiter obrat kapitala, relativno hitro se prilagaja potrebam in spremembam na trgu in lahko predstavlja tudi visoko dohodkovno dopolnilno dejavnost na kmetijah. Veleprodajalci rezanega cvetja in lončnih rastlin prodajo na tisoče cvetov in lončkov cvetočih in zelenih rastlin dnevno po celem sve-

tu. Vrednost prodaje samo na Nizozemskem znaša več kot 4,5 milijarde evrov na leto in v Nemčiji kot drugi na svetu po vrednosti prodaje okrasnih rastlin prodajo na leto za več kot 1,5 milijarde evrov okrasnih rastlin. Vrednost prodaje pa se iz leta v leto še povečuje.

stora (vir: SURS). Kmetije takšnega velikostnega razreda pa bodo sposobne preživeti in se razvijati v konkurenčnih razmerah Evropske unije le, če bodo proizvodno intenzivno usmerjene.

Z ohranjanjem kmetij in novimi delovnimi mesti na pode-

no sposobnostjo podjetij – vrtnarij držav članic. V Sloveniji se je v obdobju 2003–2006 število pridelovalcev okrasnih rastlin zmanjšalo za 15 odstotkov. Zaradi tega se po podatkih statističnega urada RS uvoz okrasnih rastlin iz leta v leto povečuje. V letu 2008 je znašal uvoz

Gojenje okrasnih rastlin je pomembna priložnost za vrtnarje.

Pridelava okrasnih rastlin je kmetijska panoga, ki v slovenskem prostoru predstavlja razširitev kmetijske pridelave in omogoča ohranjanje manjših in srednje velikih kmetij. V Sloveniji je kar 60 odstotkov kmetij manjših od 5 hektarov oziroma 93 odstotkov kmetij je manjših od 15 hektarov, ki predstavljajo temelj kmetijske pridelave v Sloveniji, saj zavzemajo večino kmetijskega pro-

želju se ohranja poseljenost, socialno ravnovesje, kulturna krajina. Pridelava okrasnih rastlin zaradi svoje proizvodno intenzivne usmeritve omogoča oblikovanje poklicnih kmetij, ki so sposobne preživeti in se razvijati v konkurenčnih razmerah v Evropski uniji. Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo, ko so se odpravile uvozne dajatve, so se slovenski pridelovalci soočili z mnogo večjo konkurenč-

več kot 21 milijonov evrov (veleprodajna cena rastlin) in se je v primerjavi z letom 2007 povečal za 45 odstotkov.

Pojavlja se težava konkurenčnosti slovenskih pridelovalcev zaradi njihove majhnosti in neorganiziranosti. Pridelovanje okrasnih rastlin v naši državi nikoli ni bilo obravnavano kot pomembna kmetijska dejavnost. Vedno je bilo zapostavljeno in prepuščeno stihiji in

individualizmu. Zaradi tega na področju okrasnega vrtnarstva nimamo strokovne svetovalne službe, ki bi lahko svetovala in nadzorovala pridelavo in tako skrbela za standardizirano kakovost rastlin, manjkajo močne regijske organizacije pridelovalcev, ki bi skrbele za sortiment, nabavo potrošnega materiala in prodajo pridelanih rastlin, blagovna znamka in črpanje evropskih sredstev sta neizkoriščena, birokratski postopki pri širjenju ali ustanavljanju vrtnarije so zapleteni itd.

mi razpravami in z odpiranjem stikov s pristojnimi inštitucijami, kot so ministrstva, zbornice ipd. Združenje bo pomagalo pri povečevanju lastne proizvodnje tudi z vzpostavitvijo registra okrasnega vrtnarstva in drevesničarstva v Sloveniji, kataloga v Sloveniji pridelanih okrasnih rastlin, z vzpostavitvijo osnovnih standardov kakovosti okrasnih rastlin ter z izdelavo slovenske blagovne znamke okrasnih rastlin. Zastopalo bo interese članov združenja pri sodelovanju z državnimi inštitucija-

2. Skrb za povečanje konkurenčnosti slovenskih pridelovalcev.
3. Prenos potrebnega strokovnega znanja k vrtnarjem (seminarji, posveti, strokovne ekskurzije, organizacije razstav itd.).
4. Odpiranje stikov s pristojnimi inštitucijami (ministrstva, zbornice).
5. Vzpostavitev registra okrasnih vrtnarjev v Sloveniji.
6. Izdelava kataloga v Sloveniji pridelanih okrasnih rastlin.
7. Izdelava slovenske blagovne

8. Izdelava potrebnih standardov v okrasnem vrtnarstvu.
9. Sodelovanje z znanstvenimi in strokovnimi inštitucijami in združenji v tujini.
10. Sodelovanje s krajinskimi arhitekti.

Sedež društva je v Ljubljani na Jamnikarjevi 101 (telefon: 01 320 31 45).

»DR. ANDREJ ŠUŠEK,

»JOŽE ŠTURBEJ,

»DR. GREGOR OSTERC

Slovenija ima že od nekdaj bogato tradicijo krašenja okrasnih rastlin.

Zaradi navedenega smo 11. novembra 2010 ustanovili **Združenje pridelovalcev okrasnih rastlin Slovenije (ZPORS)** z namenom strokovnega povezovanja vseh, ki se ukvarjajo z gojenjem okrasnih rastlin v Sloveniji. Osnovni cilj združenja je torej skrb za kakovostno pridelavo okrasnih rastlin ter s tem za povečanje konkurenčnosti slovenskih pridelovalcev na slovenskem trgu in tudi širše. To je mogoče doseči samo s strokovnim pristopom v vseh segmentih pridelave, tj. razmnoževanja, gojenja do prodaje ter same prodaje rastlin. Ustanovljeno združenje bo pomagalo s prenosom potrebnega znanja k vrtnarjem, s strokovni-

mi in zbornicami z namenom standardizacije dejavnosti in z oblikovanjem zakonov in podzakonskih aktov s področja semen in sadik v okrasnem vrtnarstvu. Združenje želi biti v nenehnem stiku z vsemi znanstvenimi in strokovnimi organizacijami (fakultete, srednje in višje šole) z namenom zbiranja in širjenja novih znanj ter organizacije različnih znanstveno-strokovnih srečanj s področja okrasnih rastlin. Združenje bo delovalo tudi v sodelovanju z arhitekti in krajinskimi arhitekti.

Delo našega Združenja povzemamo v desetih točkah:

1. Skrb za kakovostno lastno pridelavo okrasnih rastlin.

Novi študij socialne gerontologije zanimiv tudi za podeželje

Kot odgovor na hitro starajočo se družbo se bo začel novi študijski program »Socialna gerontologija«. Študije je zanimiv tudi za tiste, ki razmišljajo o socialnem podjetništvu na podeželju.

Slovenija velja za eno najstarejših držav v Evropi. Danes živi pri nas štirikrat več starih nad 65 let, kot jih je živel v otroštvu najstarejših Evropejcev. Najhitreje se večja delež starih nad 85 let. V petnajstih letih se bo delež starih še podvojil!

Zaradi procesa staranja in spremenjenih modelov družine se z leti zmanjšujejo možnosti za samostojno življenje starih v njihovem lastnem bivanjskem okolju, še posebej, ker narašča število rizičnih bolnikov z »modernimi boleznimi«, ki praviloma potrebujejo veliko socialne oskrbe in nege.

Na eksplozijo starega prebivalstva se je Evropsko središče Maribor odzvalo z novim programom Socialna gerontologija. Študij bo usposabljal strokovnjake za strokovno delo s staro populacijo na nov način, da se bo leta uspešno in produktivno starala. Ne gre zgolj za različne pomoči starim (terapije, svetovanja, nega), gre za organizacijo življenja starega človeka, za motivacijo in pomoč, da bo letom dodajal kakovostno življenje.

Študij je nov, zanimiv, pristopi novi, moderni, povezanost s tujino velika (možnost opravljanja enega semestra študija v Evropski uniji ali Združenih državah Amerike), in kar je danes najpomembnejše – zaposlitev je zagotovljena. Študij je tudi priložnost za mlade na podeželju. Pridobljeno znanje bo pomenilo tudi možnost za ustvarjanje novih delovnih mest na kmetijah za kakovostno oskrbo starejših.

Študij poteka na visokošolski in univerzitetni ravni, in sicer v Murski Soboti, Mariboru, Ptujju, Ljubljani in Novi Gorici. (Več informacij: Evropsko središče Maribor, 031 631 610.)

»MAJDA FILIPIČ

Razstava pletenic v Prečni

Članice Društva kmečkih žena Novo mesto so tudi letos v Prečni pri Novem mestu pripravile razstavo pletenic – že sedmo po vrsti, tokrat tretjič na državni ravni. Pri organizaciji razstave so društvu priskočili na pomoč KGZS – Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto, Zveza kmetov Slovenije in Turistično društvo Straža.

Ocenjevanje pletenic je potekalo na pustno soboto, 18. februarja 2012. Iz prostorov nekdanje osnovne šole v Prečni se je širil omamen vonj sveže pečeni pletenic. Niso pa bile samo dišeče, ampak tudi lepo izdelane in okrašene. Tričlanska strokovna komisija se je morala zelo potruditi, da je na osnovi pravilnika ocenila 80 pletenic, in sicer obliko vsake pletenice, barvo skorje, izgled povr-

šine skorje, vonj in okus skorje, barvo, strukturo, vonj in okus sredice in zahtevnost izdelave. **Izdela valcem pletenic je podelila 33 zlatih, 42 srebrnih in 5 bronastih priznanj. Najboljšo pletenico je spekla Štefka Vidic iz Straže, takoj za njo pa so se uvrstile Slavka Hočevar iz Prečne, Milka Kregar iz Straže in Lidija Škrbec iz Bele Cerkve.** Priznanja in praktična darila so bila slavnostno podel-

ljena ob zanimivem kulturnem programu v nedeljo, 19. februarja 2012.

Če si razstave niste ogledali letos, vas lepo vabimo, da to storite prihodnje leto. Lahko pa

se tudi opogumite in prinesete na ocenjevanje svojo pletenico. Saj veste – **korajža velja!**

»MATEJA ZAJC,
KGZS – Zavod Novo mesto

V SPOMIN

Franci Kotar (1953–2012)

Anton Martin Slomšek je zapisal: **Če hočeš druge vneti, moraš sam goreti. A če želi človek goreti, mora imeti veliko srce. Franci Kotar je imel veliko sadjarsko srce, predano sadjarsko dušo, zaradi katere je postal izreden strokovnjak, mentor, svetovalec, učitelj, vizionar in prijatelj, ki je živel za sadjarstvo in sadjarsko kulturo.**

Skoraj ni sadjarja v Sloveniji, ki Francija Kotarja ne bi spoznal na predavanjih ali strokovnih srečanjih. Pri ljudeh je takoj zbudil veliko zanimanje s svojo neizmerno energijo, drugačnim načinom mišljenja, bogatim teoretičnim in praktičnim znanjem, zaznavanjem težav in nenehnim iskanjem rešitev. Srečanja z njim si bomo za vedno zapomnili.

Obstoječe razmere mu niso nudile dovolj ustvarjalne svobode, zato je vedno iskal nove in nove poti. V uvajanje sodobnih tehnologij pridelave sadja je vnašal napredne zamisli svojih učiteljev, ki jih je neizmerno spoštoval: prof. Kravosa, mag. Mustra in mag. Zupana. Kot urednik in glavni pisec tednika Sadjarsko-vinogradniške novice je slovenske strokovnjake prvič povezal pri interdisciplinarnem reševanju sadjarske problematike. S tem je postavil temelje sodobnemu pristopu svetovanja v sadjarski pridelavi. Takrat zastavljeni svetovalni standardi so še vedno aktualni, njihovo doseganje pa še vedno naš velik izziv.

V razvoju sadjarstva, ljudeh in njihovem povezovanju je videl neizmerno možnosti. Nekoč je zapisal: **Za uspešno projektno in učinkovito svetovalno delo v kmetijstvu je potrebno izvesti ustrezno animacijo, osnovno standardizacijo postopkov,**

združitev kadrovskih potencialov, upoštevanje naravne danosti prostora, logistiko informacij in stike z javnostmi. Bil je pobudnik in vodja mnogih projektov, kot so oživetev travniških sadovnjakov, ohranitev dragocenosti sadjarske kulture in sadjarski mojstri. Nove možnosti razvoja je videl v predelavi sadja, sadjarskem doživljajskem turizmu, učnih poteh in delovnih terapijah ... Znal si je vzeti čas tako za rastline kot za ljudi. Učil nas je: **Sadjarstvo so najprej ljudje, ki imajo in živijo sadjarsko kulturo, ljudje, ki delajo in ustvarjajo v sožitju z naravo in sadnimi rastlinam s ciljem, da preživijo.**

V zadnjih letih je Franci Kotar največ delal na Hrvaškem. Kljub veliki zaposlenosti se je vedno odzval povabilom prijateljev svetovalcev KGZS in izvedel nepozabne animacije, predavanja, prikaze, tečaje. Še posebno rad je zahajal k koroškimi sadjarjem, ki so neizmerno cenili njegovo delo.

Vsi, ki smo bili v stiki z Francijem, smo hvaležni usodi, da nam ga je namenila. Njegova navdihujoča in strastna energija nas je vedno znova zbujala in vzpodbujala. Zaradi njega smo postali boljši. V njegovi bližini smo se počutili tako zelo sadjarsko živi! Njegova zapuščina pred nas postavlja veliko odgovornost – nadaljevati njegovo zastavljeno delo.

Prijatelji svetovalci in sadjarji

Razstava suhokrajinskih dobrot v Žužemberku

Društvo kmečkih žena Suha krajina – Žužemberk, Društvo vinogradnikov Suha krajina, Društvo čebelarjev Dvor in KGZS – Zavod Novo mesto so v dvorani lovske družine na Grajskem trgu v Žužemberku organizirali že 16. tradicionalno razstavo suhokrajinskih dobrot.

Odprtje razstave, za katero so najbolj zaslužne prav marljive članice Društva kmečkih žena Suha krajina – Žužemberk, je potekalo v soboto, 11. februarja 2012, ob polni dvorani obiskovalcev. Slavnostni govornik je bil Igor Hrovatič, direktor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, globoko v srca obiskovalcev pa je segel govor dolgoletne predsednice društva Slavke Legan. Poleg odličnih pevk so odprtje razstave pope-

strili otroci iz vrtca in osnovne šole Žužemberk.

Na razstavi so bili razstavljeni krušni izdelki (iz domače moke, jajc in mleka), med in medeni izdelki, ročna dela, izdelki domače obrti, izdelki otrok VVO Žužemberk in Društva podeželskih žena Dobropolje – Struge. Ob ogledu razstave je potekala poskušnja domačega vina in drugih dobrot kmetij.

Vsi razstavljeni izdelki so

bili narejeni v času od prejšnje razstave, torej v zadnjem letu. V njih je vložena ogromno truda, časa in znanja zagnanih članic društva. Svoje znanje le-te nesebično predajajo svojim otrokom, vnukom, otrokom iz vrtca in osnovne šole Žužemberk, z razstavo pa

pokažejo bogato dediščino tudi ostalim obiskovalcem. S svojim delom pripomorejo tudi k razvoju dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, s katerimi dodajo vrednost pridelkom s kmetij.

» MATEJA ZAJC

KGZS – Zavod Novo mesto

V SPOMIN

Jože Urbanč

V sredo, 8. februarja, smo se številni prijatelji na leskovškem pokopališču poslovili od Jožeta Urbanča iz Jelš 24 pri Leskovcu. V sedemdesetem letu življenja je Jože omagal v boju z boleznijo in to prav v dneh, ko mineva dvajset let od ustanovitve Posavskega konjerejskega društva, katerega je kot rejec in velik ljubitelj konj dolga leta vodil, zadnja tri leta pa bil njegov častni predsednik.

Jožetova ljubezen do konj izvira že iz otroštva. Po letu 1991, ob osamosvojitvi Republike Slovenije, je začutil, da je potrebno na mnogih področjih v kmetijstvu začeti znova. Zavedajoč se, da je področje konjereje zelo šibko, je organiziral in vodil prvo društvo, preko katerega je navezoval stike z različnimi ustanovami.

Z njegovim dejavnim delom in organizacijo strokovnih ekskurzij je število konj in rejcev naraščalo, konjereja pa je postala pomemben segment v kmetijstvu Posavja. Z njegovim soustvarjanjem, požrtvovalnostjo in predanostjo konjereji je leta 1993 na Hipodromu Brege potekala regijska razstava hladnokrvnih konj, kateri je leta 1995 sledil projekt trženja konjskega mesa. Leta 1996 je bil urejen prostor s privezi za konje in sklenjena pogodba o uporabi Hipodroma Brege ter izvedena prva državna razstava hladnokrvnih, posavskih in noriških pasem konj. Leta 1997 je bil razvit papir društva. Postal

je prvi predsednik Združenja rejcev hladnokrvne, posavske in haflingerske pasme konj na slovenski ravni. Leta 2000 je bil prvič izveden dan posavske konjereje z razstavo konj in izmenjave gostovanj konjerejcev z Avstrijo in Hrvaško ter sodelovanje na njihovih razstavah konj. Bil je predsednik nadzornega odbora Združenja rejcev slovenske hladnokrvne pasme in dejaven član odbora za živinorejo in konjerejo pri KGZS. Stkal je mnoga poznanstva in vezi z namenom razvoja konjereje.

V vse omenjene projekte in organiziranje srečanj ter razstav je vlagal svojo življenjsko energijo, za kar smo mu hvaležnost in vso zahvalo v imenu društva in vseh združenj rejcev ter pobratenega društva KRIM izrekli ob zadnjem slovesu. Ob odprtem grobu smo se konjarji ob besedah slovesa s tišino poslovili od našega prijatelja. V srcih konjerejcev, članov društva in vseh ljubiteljev konj bo ob veliki praznini ostal spomin na našega Jožeta.

Franc Vranetič

Nadzor nad kakovostjo in neoporečnostjo krmil

Ob robu dogajanj v zvezi z okužbami krmil z aflatoksini, ki so se začela pojavljati v drugi polovici januarja, je družba PP Agro, ki z deluje v okviru skupine Perutnina Ptuj, odprla svoja vrata novinarjem, ki so si lahko na kraju samem ogledali postopke pri proizvodnji krmil.

Uvodoma sta direktor **Franc Veršič** in vodja proizvodnje **Tomo Juhart** podrobneje predstavila načine nadzora nad surovinami, ki jih uporabljajo za izdelavo krmil. Oba sta zagotovila, da so njihova krmila neoporečna. Temeljiti nadzor nad postopki pri proizvodnji krmil izključuje tveganja za pojav škodljivih snovi v krmih. Kot je dejal Veršič, je zato nedopustno, da zaradi ekonomike ali pomanjkljivega nadzora obstaja možnost pojava različnih škodljivih snovi v krmilih za živino, ki so se pojavile v nekaterih krmnih mešanicah.

V nadaljevanju so prikazali proizvodnjo krmil, ob tem pa še posebej opozorili na nedavno, približno milijon evrov vredno naložbo v novo sušilnico. Ta na samem začetku ob sprejemu surovin s kakovostnim sušenjem bistveno zmanjša nevarnost razvoja plesni v žitih, koruzi itn. in s tem tudi pojavov škodljivih snovi v krmilih. Ogled smo zaključili z obiskom farme za prirajo mleka, kjer PP Agro iz prve roke dobiva povratne informacije o kakovosti krmil.

» MARJAN PAPEŽ

Davčna obravnava dohodkov agrarne skupnosti

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije smo v septembru 2011 organizirali posvet Agrarne skupnosti – kako naprej?. Na srečanju so bili prisotni predstavniki agrarnih skupnosti, ki so izpostavili težave, ki se pojavljajo pri delovanju agrarnih skupnosti; med drugim so se vprašanja nanašala tudi na odnos med Davčno upravo RS (DURS) in agrarnimi skupnostmi.

Na DURS-u so pripravili obširno pojasnilo št. 4213-134/2012-1 z dne 13. februarja 2012, ki ga lahko preberete na njihovi spletni strani (rubrika Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, podnaslov Davčna obravnava dohodkov agrarne skupnosti). Dokument je dostopen tudi na spletni strani KGZS.

Upamo, da bo odgovor razjasnil nekatere dileme davčnega vidika delovanja agrarnih skupnosti.

» GAŠPER CERAR

Prvo formalno srečanje predstavnikov KGZS in ministra

Minister za kmetijstvo in okolje Franc Bogovič je 24. februarja sprejel predsednika Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Cirila Smrkolja s sodelavci. Na prvem formalnem srečanju so ministra seznanili z delovanjem zbornice, odprtimi in aktualnimi zadevami ter se dogovorili za nadaljnje sodelovanje na področjih, ki jih pokriva zbornica.

Predstavniki KGZS so ministru Francu Bogoviču najprej predstavili odprta vprašanja v zvezi z zakonodajo s področja kmetijstva. Predsednik zbornice Ciril Smrkolj želi, da bi KGZS tudi v prihodnje sodelovala pri pripravi predlogov sprememb zakonodaje.

Ob tem je izpostavil nekatera odprta vprašanja na področju agrarnih skupnosti, zakona o gozdovih, zakona o divjadi in lovstvu, zakona o kmetijskih zemljiščih, zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev, zakona o dohodnini ter zakona o vodi (področje, ki se tiče vodovarstvenih območij). Minister Bogovič je prisotnim izpostavil pomen zbornice in njenega delovanja za ta sektor, ob tem pa je povedal, da je KGZS reprezentativni partner v pogajanjih in pripravi zakonodaje. Poudaril je, da je za oblikovanje zaključkov zelo pomembno prav sodelovanje med KGZS in ministrstvom.

Predstavniki KGZS so ministru predstavili tudi aktualna odprta vprašanja v kmetijstvu, prav tako pa izpostavili čim prejšnjo potrditev letošnjega programa. V zvezi z javno službo kmetijskega svetovanja je Bogovič poudaril, da je le-to treba zopet približati kmetom. Predstavniki KGZS so se med drugim dotaknili odprtih vprašanj v hmeljarstvu, prašičereji, pri zavarovanjih v kmetijstvu, razvoju gozdno-lesnega sektorja in ekonomskem svetovanju lastnikom. Izpostavili so tudi nerešene težave pri zmanjševanju škod po lovskih in zavarovanih vrstah, izrazili pa so tudi nestrinjanje s predvidenimi ukrepi za zagotavljanje poplavne varnosti v Spodnji Savinjski dolini, ki po mnenju KGZS posegajo na območja kmetijske pridelave in pomenijo negativen vpliv na kmetijska zemljišča ter pridelke.

Minister Bogovič je ob zaključku sestanka povedal, da se je treba za zagotavljanje uspeha projektne povezovati. Kot je poudaril, so veliki izzivi in priložnosti na področju pridelave hrane tudi v kmetijski svetovalni službi, treba pa je oblikovati tudi močne projektne skupine, spremeniti način razmišljanja in tudi kmetovanja z namenom povečanja samooskrbe s hrano in varovanja naravnih virov.

» JERICA POTOČNIK

www.kupujmodome.si

Standard za varno hrano in krmo

Z navzkrižno skladnostjo se bomo tako kmetje kot kmetijski svetovalci tudi v prihodnje intenzivno ukvarjali. Tokrat želimo opozoriti na najpogostejše vsebine, povezane s standardom varne hrane in krme.

V dosedanjih letih smo predvsem v okviru javne službe kmetijskega svetovanja (JSKS) skrbeli, da ste kmetje imeli pravo informacijo in kakovosten nasvet na tem področju. Dejstvo, da lahko koristite naše nasvete (svetovalni pregled NS na kmetiji) brezplačno, gotovo govori v prid še tesnejšemu sodelovanju. Naš skupni cilj morajo biti čim manjše izgube finančnih sredstev.

Ker svoje poslanstvo na tem področju JSKS jemlje izredno resno, smo kmetijski svetovalci dolžni tudi naše znanje na področju NS izpopolnjevati. Za ta namen je bilo v začetku decembra organizirano strokovno usposabljanje kmetijskih svetovalcev, ki je ob prisotnosti kompetentnih nosilcev (predavateljev) potekalo na kmetiji v okolici Hoč pri Mariboru. Poudarek izobraževanja je bil na standardu za varno hrano in krmo, ki je prav zaradi svoje kompleksnosti in „pomembnosti“ eden zahtevnejših standardov tudi z vidika našega svetovanja.

Standard za varno hrano in krmo je dokaj zapleten, njegove zahteve včasih zvenijo nerazumljivo. Pa vendar lahko rečemo, da se vse zahteve nanašajo na 14. in 15. člen Uredbe (ES) št. 178/2002:

- **14. člen: Živila, ki niso varna, se ne smejo dajati v promet.**
- **15. člen: Krma, ki ni varna, se ne sme dajati v pro-**

met ali se z njo krmiti živali za pridobivanje hrane.

Iz teh dveh členov dejansko izhajajo vse ostale zahteve v standardu, ki se smiselno navezujejo na sledeče korake:

- **higiena delovnih postopkov in prostorov,**
- **sledljivost živil in krme (kar se smiselno navezuje na 4. točko),**
- **preprečevanje kontaminacije,**
- **vođenje evidenc.**

Po teh štirih točkah je zajet celoten standard (vse zahteve) za standard varne hrane in krme.

KAJ POMENI POSAMEZEN KORAK?

Higiena delovnih postopkov in prostorov

Vzdrževanje urednosti in čistoče v gospodarskih prostorih (npr. mlekarnica), delovne opreme (molzni stroj) in osebne higiene (delovni plašč ...). To se nanaša na celotno primarno proizvodnjo, prav tako na prevoz in na skladiščenje.

Sledljivost živil in krme

Za proizvedeno mleko, jajca in meso, ki vstopajo v prehransko verigo, mora proizvajalec – kmet zagotoviti ustrezno sledljivost, kar pomeni, da mora biti sposoben dokazati, kam je bil določen proizvod v določenem času dostavljen, prodan (npr. redni odkupi mleka s strani zadruga).

Zaradi tega je kmet dolžan hraniti tudi izvide analiz, ki so bile opravljene v okviru uradnega nadzora (npr. letni veterinarski pregled), kakor tudi izvide analiz primarnih proizvodov, ki jih je opravil sam ali so jih opravili kupci njegovih proizvodov in so kmeta o teh izvidih obvestili.

Kmetje, ki kupujejo krmo, morajo zagotavljati sledljivost kupljene krme. Dokumente morajo hraniti pet let od datuma dobave. To pomeni, da morajo hraniti dokumente (račune, dobavnice, tovarne liste, deklaracijo proizvoda, izjave ob nakupu krme od drugega kmeta). **Kmetu ni potrebno voditi evidenc o doma pridelani krmi in uporabi le-te.**

KAKO SE TA STANDARD PREVERJA NA VAŠI KMETIJI?

Za lažjo predstavitev vzemimo primer poprečne mlečne kmetije. Ko se bo kontrolor ustavil na omenjenem standardu, bo za ta namen preveril primerno **urejenost mlekarnice** (čista tla, topla voda, čist zbirni bazen ...). Preveril bo **zamreženost okenskih odprtín**. V mlekarnici ne bo smel najti snovi, ki bi pomenile **tveganje** za proizvod – mleko: čistil, olj, močnih krmil, zdravil ... V hlevu in okolici morate poleg splošne in zadostne osnovne higiene biti pozorni na: zatiranje insektov in glodavcev, kolikor je možno tudi preprečiti dostop v hlev kokošim in ptičjem. Skrbite, da v hlevu ne bo vidnih ostankov

zdravljenja (veterinarskih tub, igel, ostankov zdravil ...). Pri ogledu skladiščnih kapacitet za krmo (silosi) je pozornost največkrat namenjena **urejenosti prostorov**, rednemu odstranjevanju plesnive (kontaminirane) krme. Skladiščni prostori za močna krmila morajo biti prav tako urejeni, izvajati moramo zaščito pred glodavci, v istem prostoru ne smemo skladiščiti snovi, ki bi lahko pomenile tveganje za varnost krme: škropiv, goriv, FFS ipd. V ta sklop seveda smiselno sodi korektno skladiščenje „nevarnih snovi“: omarica za shranjevanje FFS, odpadnih olj, masti, goriva in raznih čistil. Vse te našete substance morajo biti ustrezno skladiščene in načeloma **ne v istem prostoru** kot primarni proizvod in tudi krma.

Naslednji korak je pregled **evidenc**. Pri tem standardu so na enem mestu praktično združene vse evidence, ki naj bi jih kmetija vodila, res pa je, da so nekatere evidence razdružene in se v sklopu navzkrižne skladnosti preverjajo v drugih standardih. V našem primeru (mlečna kmetija) naj bi se v okviru standarda vodile sledeče evidence (z zvezdico* so označene evidence, ki jih je potrebno voditi po potrebi):

- **dnevnik veterinarskih posegov,**
- **izvidi analiz, ki so bile opravljene v okviru uradnega nadzora (npr. letni veterinarski pregled),**
- **sledljivost krme: kmetje, ki kupujejo krmo, morajo za-**

gotavljati sledljivost kupljene krme. Dokumente morajo hraniti pet let od datuma dobave. To pomeni, da morajo hraniti dokumente (račune, dobavnice, tovrstne liste, deklaracije proizvoda, izjave ob nakupu krme od drugega kmeta). *Primer: dobavnica za močna krmila, tehtalni list, shrani-tudi deklaracijo.*

- register govedu na gospodarstvu (RGG),
- evidence v zvezi s prodajo/ odkupom mleka in analize (potrdilo o dnevnem odvozu mleka, potrdilo o opravljenih analizah mleka),
- *evidenca o uporabi genetsko spremenjenih semen: vsako gojenje genetsko spremenjenih kmetijskih rastlin (posledično tudi uporabo GSO semena) je potrebno registrirati,
- *evidenca o morebitnem pojavu škodljivcev ali boleznih z vplivom na varnost primarnih proizvodov (npr.: pojav glodavcev in potrebno zatiranje).

V tem prispevku smo želeli prikazati najpogostejše vsebine, ki zajamejo standard za varno hrano in krmo. Kmet, ki pridelava (in s papirji dokazuje) na primer kakovostno mleko, naj bi ta standard „opravil“ brez težav. Z morebitno kontrolo je potrebno to le potrditi in nikakor izhajati iz tega, da je potrebno na vsak način najti pomanjkljivost. Takšno je bilo splošno razmišljanje kompetentnih nosilcev tega standarda, kateremu kaže slediti.

» STANE LEVART
» KGZS – ZAVOD PTUJ

Predstavitev ponudbe slovenskih kmetij

Podeželja v mestu v znamenju 50 let Skupne kmetijske politike

Na prodajno-promocijskih prireditvah Podeželje v mestu, ki bodo v letu 2012 potekale v organizaciji Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, se bo odvijala kulinarična zgodba, vezana na letni čas, podeželsko kulturo in tradicijo.

Osrednje mesto bo namenjeno kmetijam. Te se bodo na stojnicah predstavljale s pridelki in izdelki, pridelanimi in predelanimi v skladu z visokimi zahtevami, ki jih omogoča Skupna kmetijska politika (SKP). Ta letos obeležuje 50. obletnico. Kulturni program bodo soustvarjale glasbene skupine, ljudski pevci, godci in

plesalci. Na trgih bo dišalo po tradicionalnih slovenskih jedeh, ki jih bomo pripravljali na prostem. Za otroško vedoželjnost bomo poskrbeli v delavnicah. Dogajalo se bo še marsikaj drugega. Z namenom še boljšega nastopa na prireditvah bomo tekom leta pripravili seminar za sodelujoče kmetije (termini, lokacija in vsebina bodo objavljeni v Zeleni deželi in na spletni strani www.kgzs.si).

Prireditve bodo potekale štirikrat v Ljubljani, enkrat v Kopru in enkrat v Mariboru. Termine si lahko ogledate na spletni strani www.kgzs.si. Pisne prijave za posamezno prireditev sprejemamo po ob-

javi razpisa v Zeleni deželi in na spletni strani www.kgzs.si. Tokrat objavljamo prvi razpis. Prijavite se čim prej, ker je število stojnic omejeno.

Organizatorji prireditev verjamemo, da bomo s skupnimi močmi doprinesli k promociji podeželja in zavedanju potrošnikov o pomenu nakupa domače ponudbe. Tudi zaradi okolju in živalim prijazne pridelave, ki jo med drugim omogoča Skupna kmetijska politika.

Veselimo se dobrega sodelovanja in držimo pesti, da nam bo vreme naklonjeno.

Se srečamo na trgu!

» TATJANA VRBOŠEK

RAZPIS ZA SODELOVANJE NA PRIREDITVI

Podeželje v mestu – velika noč na podeželju SKP podpira ohranjanje dediščine podeželja. Sobota, 31. marec 2012, Ljubljana, Pogačarjev trg.

Pisne prijave za Podeželje v mestu, ki bo potekalo v soboto, 31. marca 2012 v Ljubljani, sprejemamo do zasedbe mest na e-naslov: pr@kgzs.si ali po pošti na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Celovška 135, 1000 Ljubljana (za PVM).

- V prijavi navedite vaše kontaktne podatke (ime, priimek, naslov, kontaktni telefon in elektronski naslov, ime kmetije in vašo ponudbo).
- Za prodajo pridelkov dodatna dokumentacija ni potrebna. Za prodajo izdelkov nam pošljite kopijo priglasitvenega lista ali veljavne odločbe o registraciji dopolnilne dejavnosti in kopijo izpisa o registraciji pri pristojnem nadzornem organu: za živila živalskega izvora izpis o registraciji z VURS-a, za živila rastlinskega izvora izpis iz registra pri ZIRS-u.
- Pogoji za sodelovanje je poravnani članski prispevek KGZS.
- Prijavnina za stojnico je 18 evrov. Poravnate jo po prejemu predračuna.

Namen prireditev Podeželje v mestu je predstavitev in promocija raznolikosti ponudbe slovenskih kmetij (prodaje pridelkov ter izdelkov dopolnilnih dejavnosti na kmetijah).

Sodelujte in s prodajo svojih pridelkov ter izdelkov doprinesite k večji promociji podeželja! Za dodatne informacije pokličite na telefon 01 51 36 641 oz. 041 366 504 (Tatjana Vrbošek) ali 01 51 36 652 oz. 031 717 975 (Jerica Potočnik).

Gnojevka iz bioplinskih naprav in ekološko kmetijstvo

Bioplinske naprave omogočajo izkoriščanje organskih ostankov in biomase za pridobivanje plina s pomočjo anaerobne razgradnje z mikroorganizmi. Ker izkoriščajo snovi, ki v kmetijstvu in vsakdanjem življenju predstavljajo odpadke, veljajo bioplinske naprave za naravi prijazen način predelave organskih snovi.

Plin, ki nastane v bioplinskih napravah, je uporaben za ogrevanje, pogon motorjev z notranjim izgorovanjem in proizvodnjo električnega toka. Kot ostanek anaerobne fermentacije v bioplinskih reaktorjih ostaneta digestat in voda. Gre za tako imenovano bioplinsko gnojevko, ki jo v literaturi štejejo za visokovredno gnojilo, primereno za gnojenje posevkov in travinja.

Bioplinsko gnojevko (v nadaljevanju: BP gnojevka) v tujini najpogosteje vračajo na površine, kjer so pridelali energetske rastline. Upravljalci bioplinskih naprav v Sloveniji pa BP gnojevko ponujajo kmetom kot primerno, okolju prijazno organsko gnojilo, ki nadomešča mineralna gnojila. Sestava BP gnojevke je odvisna od različnih dejavnikov. Večina vsebuje veliko dušika. Ta je glavno hranilo rastlin in obenem tudi najbolj nevaren onesnaževalec voda. Zato dobra kmetijska praksa narekuje odgovorno ravnanje z njo. Med drugim priporočajo večkratno gnojenje z manjšimi količinami gnojila, ne več, kot ga rastline potrebujejo za svojo rast in v skladu z gnojilnim načrtom. Drugo nevarnost za okolje predstavljajo težke kovine, ki so sestavni del BP gnojevke.

RABA BIOPLINSKE GNOJEVKE IN ZAHTEVE NAVSKRIŽNE SKLADNOSTI

Glede na vsebnost nevarnih snovi BP gnojevko v Uredbi o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov (Ur. l. RS, št. 62/2008) delijo v tri razrede okoljske kakovosti. BP gnojevka, ki ne ustreza zahtevam 1. in 2. razreda okoljske kakovosti, se obravnava kot stabiliziran biološko razgradljiv odpad. Kmetijsko gospodarstvo, ki uporablja kupljena ali izven lastnega kmetijskega gospodarstva pridobljena organska gnojila, mora imeti nakup organskih gnojil izkazan z ustreznim pisnim dokazilom, kar predstavlja izpolnjen B1 obrazec ali pogodba z upravljavcem bioplinske naprave ali drugo verodostojno potrdilo.

Za gnojenje je primerna BP gnojevka 1. okoljskega kakovostnega razreda, ki ga predpisuje Uredba o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov (Ur. l. RS, št. 62/2008). Kmet mora zahtevati dokazila o kakovosti gnojevke od ponudnika in jih hraniti. Analizo priskrbi upravljavec bioplinske naprave. Količine nevarnih snovi v celotnem vzorcu BP gnojevke ne smejo presegati predpisanih vrednosti. Zahtevani parametri so naštetih v preglednici 1. Delež organske snovi v BP gnojevki mora presegati 30 odstotkov

suhe snovi. Izpolnjene morajo biti tudi mikrobiološke zahteve glede higienizacije, kar pomeni, da ne sme vsebovati klic nevarnih patogenih organizmov. Vnos BP gnojevke 1. kakovostnega razreda je v konvencionalni pridelavi dovoljen na vseh zemljiščih, ne glede na območje ali na rabo zemljišča, vendar pod pogojem, da je gnojenje v skladu s potrebami rastlin. To je razvidno iz gnojilnega načrta, kjer je vključena uporaba hranil v uporabljeni BP gnojevki. Kmetijsko gospodarstvo je dolžno pregledno voditi podatke o porabljeni gnojevki, kar izkazuje z evidenco uporabe živinskih in mineralnih gnojil za tekoče leto.

BP gnojevko 2. razreda okoljske kakovosti je na kmetijah dovoljeno uporabljati pod pogojem, da ima lastnik ali upravljavec zemljišča pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje za vnos gnojila v tla (OVD). Tega izda ministrstvo, pristojno za okolje. Postopek za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja za vnos je določen v 23. členu Uredbe o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov (Ur. l. RS, št. 62/2008). V praksi OVD v dogovoru z lastnikom zemljišč pridobi upravljavec bioplinske naprave oziroma ponudnik BP gnojevke. Raba BP gnojevke 2. razreda pa ni dovoljena na vodovarstvenih območjih, na ob-

močjih mokrišč in na gozdnih zemljiščih. Prav tako je prepovedana uporaba na površinah, kjer raste sadje in zelenjava, ki je v neposrednem stiku s tlemi in se običajno uživa surovo. Ravno tako je uporaba prepovedana na nagnjenih zemljiščih, kjer obstaja nevarnost površinskega izpiranja. Na travnikih, pašnikih in na njivah s krmnimi poljščinami (koševinami) pa je uporaba dovoljena le v predpisanem času. Po omenjeni uredbi se sme BP gnojevka 2. razreda uporabljati kot gnojilo za okrasne rastline v poslovnih in stanovanjskih stavbah, na vrtovih, v vrtnarijah, drevesnicah ter na zemljiščih parkov, zelenic ali površin, namenjenih športu ali rekreaciji.

ALI JE BIOPLINSKA GNOJEVKA PRIMERNA ZA EKOLOŠKE KMETIJE?

S stališča izhodišč ekološkega kmetijstva je cilj takega kmetovanja kroženje energije in hranil le znotraj kmetije. Dopustno je vnašati hranila iz poznanih ekstenzivnih kmetij. Ekološke kmetije ne smejo vključevati v svoj krogotok nepoznanih surovin iz industrijskega kmetijstva ali odpada. Ekološke kmetije imajo lahko lastne bioplinske naprave z nadzorovano fermentacijo in razredčitvijo, kamor so vključene preverjene, poznane surovine. Večjega za-

nimanja za lastne BP naprave na ekoloških kmetijah trenutno ni zaznati. Pri morebitnem urejanju lastne bioplinske naprave priporočamo predhodno pridobitev pozitivnega mnenja kontrolne organizacije, ki preveri ustreznost vhodnih surovin in izbor dodatkov za izboljšanje mikrobioloških procesov v digestorju. Le tako lahko upamo na ustrezne analize izvide, ki bodo izkazovali kakovost pridobljene BP gnojevke. Zahteve za kakovost BP gnojevke, ki se sme uporabljati za gnojenje v

ekološki pridelavi, so zapisane v Prilogi I Uredbe EU 889/2008, ki ureja ekološko kmetovanje. Parametri so navedeni v preglednici 1.

Tako kot za uporabo drugih gnojil se sme BP gnojevka na ekološki kmetiji uporabiti le v skladu s potrebami rastlin in zalogo hranil v tleh. Vsako uporabo gnojila je potrebno evidentirati tako, da je razvidno, kdaj in kje je bila BP gnojevka uporabljena. Evidenca uporabe gnojil pa služi kot dokazilo za kontrolne organizacije. V skla-

du z uredbo je potrebno zagotoviti, da vnos vseh organskih gnojil ne presega 170 kilogramov dušika na hektar na leto.

Pri rabi ustrezne BP gnojevke na ekoloških kmetijah velja preučiti tudi podatke o spremembah konsistence tako pridobljenega gnojila, pomisleke o možnosti pospešenega razvoja nekaterih patogenih mikroor-

ganizmov pri pridelavi hrane in krme ter vplivih na zdravje ljudi in živali. Vedno več je tudi pomislekov o vplivih rabe spodbujevalcev mikrobioloških procesov v napravah na procese v tleh.

» DR. JANKO RODE,
» MATEJA STRGULEC
KGZS – Zavod Novo mesto

Preglednica 1. Primerjava zahtev kakovosti za bioplinsko gnojvko – parametri okoljske kakovosti po Uredbi o obravnavi biološko razgradljivih odpadkov (Ur. l. RS, št. 62/2008) in Zahteve iz Priloge I Uredbe o ekološkem kmetijstvu EU 889/2008

Parameter okoljske kakovosti	Ur. l. RS, št. 627/2008 Parametri za 2. razred okoljske varnosti	Ur. l. RS, št. 627/2008 Parametri za 1. razred okoljske varnosti	Zahteve iz Priloge I Uredbe EU 889/2008
Cd	1,5	0,7	0,7
Celotni Cr	200	80	70
Cu	300	100	70
Hg	1,5	0,5	0,4
Ni	75	50	25
Pb	250	80	45
Zn	1200	200	200
PCB	1	0,4	-
PAH	3	3	-
Cr (VI)	-	-	0

Vrednosti so preračunane na 30 odstotkov suhe snovi.

Za ohranitev slovenske prašičereje

Pozivamo k enotnemu pristopu slovenskih prašičerejcev k reševanju večletne krize v prašičereji!

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) pozivamo državo oziroma pristojno ministrstvo, da takoj pripravi ustrezne ukrepe za ohranitev minimalnega staleža plemenskih svinj, ki bo omogočil ohranitev slovenske prašičereje, ki je v zadnjih letih v hudi krizi. Stopnja samooskrbe s prašičjem mesom je zaradi večletne krize v letu 2011 padla pod 35 odstotkov in bo brez ustreznih ukrepov še padala. Z ukinitvijo reje prašičev ne bo ogrožen samo obstoj slovenskih kmetij, ki se neposredno ukvarjajo z rejo prašičev, temveč tudi vsa delovna mesta, vezana na sektor priraje prašičjega mesa.

Zaradi izboljšanja pogajalske moči rejcev pozivamo vse predstavnike slovenskih prašičerejcev k enotnemu dogovoru in nastopu tako za zagotovitev finančne pomoči s strani države na plemensko svinjo kakor tudi za nadaljnje reševanje in ponovni zagon te pomembne živinorejske panoge.

Le tako bo Slovenija lahko ohranila priraje kakovostnega prašičjega mesa slovenskega porekla, obdržala oziroma povečala pičlo samooskrbo in zagotovila slovenskim državljanom večjo prehransko varnost.

Reklamni panoji na kmetijskih zemljiščih

Nekatere občine so pričele svoje občane opozarjati na neprimerno postavljene reklamne panoje. Ker precejšen del oglasnih površin stoji tudi na kmetijskih zemljiščih, želimo nekoliko podrobneje pojasniti pogoje za postavitev takšnih objektov.

Na poljih in travnikih ob cestah se je v zadnjih letih pojavilo veliko oglasnih površin, ki občutno spreminjajo podobo krajine. Nekatera oglaševalska podjetja postavljajo masivne kovinske panoje sodobnih oblik, druga uporabijo obstoječe kozolce, ki se tako iz slovenske posebnosti prelevijo v reklamne površine. Kljub temu da oglaševanje v krajini deluje malodane kaotično, so pogoji za postavitev objektov za oglaševanje natančno določeni.

PROMETNA VARNOST

Osnovna pravila za postavitev reklamnih panojev opredeljujejo načela prometne varnosti. Table, panoji in kakršni koli drugi objekti in naprave za obveščanje in oglaševanje zlasti ne smejo zakrivati prometne signalizacije, zmanjševati urejenosti cestne infrastrukture in zmanjševati preglednosti ceste, kot najpomembnejše pa velja, da ne smejo odvrnati pozornosti voznikov od dogajanja na cesti.

REKLAME OB DRŽAVNIH CESTAH

Urejeno je v Zakonu o cestah (ZCes-1, UL RS, št. 109/2010), in sicer je potrebno na območjih zunaj naselja upoštevati varovalni pas, v katerem je načeloma prepovedano postavljati objekte za oglaševanje. Soglasja za izjemno postavitev objektov za oglaševanje znotraj varovalnega pasu daje Direkcija RS za ceste (glavne in

regionalne ceste) oziroma Družba za avtoceste RS (avtoceste in hitre ceste). Varovalni pasovi se raztezajo od 40 metrov pri avtocestah do 15 metrov pri regionalnih cestah. Znotraj naselja, ki je označeno s tablami, je oglaševanje ob državnih cestah dovoljeno le zunaj 5 metrov oziroma 2 metra širokega pasu (odvisno od tega, ali je ob cesti pločnik ali ne). Poleg tega zakonodaja iz razloga preglednosti ceste prepoveduje postavljanje reklamnih panojev v območju 100 metrov pred križiščem in 50 metrov po njem.

REKLAME OB OBČINSKIH CESTAH

Varovalni pasovi občinskih cest, v katerih je omejeno postavljanje reklamnih tabel, so nekoliko ožji kot pri državnih cestah: 10 metrov pri lokalnih cestah, 5 metrov pri lokalnih poteh in 2 metra pri občinskih kolesarskih poteh. Za postavitev oziroma namestitve neprometnega ali reklamnega znaka v prostor varovalnega pasu občinske ceste je potrebno dovoljenje, ki ga izda pristojni organ občinske uprave, zadolžen za urejanje prostora.

OBČINSKI ODLOKI O OGLAŠEVANJU

Poleg pravil postavljanja reklamnih panojev ob cestah je potrebno spoštovati tudi občinske predpise. Lokalne skupnosti so sprejele odloke, v katerih natančno urejajo oglaševanje na svojem območju (npr. odlok o oglaševanju, odlok o neprome-

tnih znakov, panojih in transparentih in podobna imena pravnih aktov). Z njimi se določajo pogoji, načini in obveznosti za postavljanje objektov in naprav za oglaševanje ter izvajanje dejavnosti oglaševanja.

Površine, na katerih se lahko postavlja objekte za oglaševanje, so opredeljene v občinskih prostorskih načrtih (OPN). V večini primerov je oglaševanje in postavljanje reklamnih panojev dovoljeno v območju naselij oziroma na urbanih površinah, nadalje prostorski načrti običajno določajo, da objekti za oglaševanje ne smejo zakrivati pogledov na kulturno dediščino oziroma naravne vrednote. Nekateri občine še dodatno omejujejo oglaševanje, namreč da reklamni panoji ne smejo biti nameščeni na tradicionalne kmetijske gospodarske objekte (kozolce, toplarje, skednje, hleve in podobno).

GRADNJA REKLAMNIH PANOJEV

Oglasi se običajno nahajajo na tablah, panojih, stojalih, skratka objektih za oglaševanje. Uredba o vrstah objektov glede na zahtevnost (UL RS, št. 37/2008, 99/2008, v nadaljevanju: Uredba) objekte za oglaševanje v 20. členu uvršča med enostavne objekte – urbano opremo. Definirani so kot reklamni stolpi ali panoji, na katere so nameščena oglasna sporočila, in sicer do 20 m² površine in do višine najvišje točke objekta največ 7 metrov, merjeno od terena do vrha objekta.

Za njihovo gradnjo ni potrebno pridobiti gradbenega dovoljenja, temveč mora objekt izpolnjevati zgoraj navedene pogoje velikosti, nadalje mora investitor imeti pravico graditi na zemljišču, na katerem namerava postaviti objekt (lastnik, zakupnik zemljišča), poleg tega pa mora biti gradnja takega enostavnega objekta v skladu s prostorskimi akti občine. Če objekt odstopa od zgoraj navedenih mer, je potrebno za njegovo gradnjo pridobiti ustrezno gradbeno dovoljenje.

KOZOLEC KOT REKLAMNI PANO?

V zadnjih letih so se kot oglasne površine pričeli izkoriščati tudi kozolci. Uredba kozolce uvršča med enostavne objekte – pomožne kmetijsko-gozdarske objekte in jih opisuje kot leseno konstrukcijo za sušenje in shranjevanje kmetijskih pridelkov, praviloma krme, z dolžino največ 30 metrov in višino do 6 metrov (16. člen). Tudi za postavitev kozolca veljajo enaka pravila kot za objekte za oglaševanje: gradbeno dovoljenje ni potrebno, investitor mora imeti pravico graditi na zemljišču, upoštevati je potrebno prostorske načrte lokalne skupnosti. Enako velja, da večji objekt od zgoraj navedenih mer potrebuje ustrezno gradbeno dovoljenje.

Na kmetijskih zemljiščih je v skladu z občinskimi prostorskimi načrti običajno dovoljeno postavljati objekte zgolj za potrebe kmetijstva. Ob tem je po-

trebno opozoriti, da so kozolci v funkciji kmetijske dejavnosti zgolj toliko časa, dokler so namenjeni sušenju in spravilu krme in sena; ko se na kozolec pritrdi reklamni pano, se mu s tem spremeni namembnost in postane del urbane opreme.

Oddajanje površin za oglaševanje v najem ali lastno oglaševanje je za lastnike kmetijskih površin ali kmetijskih objektov poslovna prilo-

žnost, kljub temu pa želimo opozoriti, da pred realizacijo (oziroma tudi za že obstoječe reklamne panoje) pridobijo vse potrebne informacije o možnostih oglaševanja na konkretnem prostoru ali na objektu: na občini, upravni enoti, Direkciji RS za ceste in Družbi za avtoceste RS. S tem se lahko izognejo težavam, ki lahko nastanejo ob obisku inšpekcijskih služb.

»GAŠPER CERAR

Slovenski pridelovalci zelenjave na strokovni ekskurziji v Italiji

Predstavniki tržnih pridelovalcev zelenjave iz Slovenije so se konec januarja v organizaciji GIZ Slovenska zelenjava, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) in zastopniškega podjetja za vrtnarsko tehniko in sadike Eksperta d.o.o udeležili enodnevne strokovne ekskurzije na sedežu podjetij Ferrari costruzioni meccaniche in Luccini v bližini Mantove v Italiji.

Ti podjetji vsako drugo leto priredita in organizirano pobavita zainteresirane pridelovalce zelenjave s selega sveta na sejem z naslovom »Mehanizacija za pridelavo vrtnin na prostem«. Sejem je obiskovalcem ponudil ogled demonstracij na njivi, razstavo strojev in seminarje o najnovejših tehnikah pridelave zelenjave. V treh dneh, kolikor je trajal sejem, so se zvrstili tudi strokovni in poučni seminarji na temo zelenjadarstva. Med drugim je bil izveden praktični prikaz delovanja strojev. Prikazanih je bilo 25 različnih strojev v obratovanju z vso potrebno strokovno razlago. Obiskovalci sejma so tako dobili koristne informacije, ki jih le z ogledom video posnetkov ali katalogov proizvajalcev ni moč dobiti.

»ANJA MAJERIČ

O možnostih sodelovanja med Hrvaško in Slovenijo

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Ciril Smrkolj in direktor KGZS Igor Hrovatič sta v začetku februarja v prostorih KGZS v Ljubljani sprejela trgovskega atašea Republike Hrvaške v Sloveniji Nikolo Bunjevaca.

Na sestanku so spregovorili o možnostih in oblikah sodelovanja med Slovenijo in Hrvaško. Kot je povedal Bunjevca, ki je na mestu trgovskega atašea od lanskega avgusta, je prva naloga trgovskega atašea povezovanje slovenskih in hrvaških gospodarskih subjektov s ciljem napredovanja celotnega gospodarskega povezovanja.

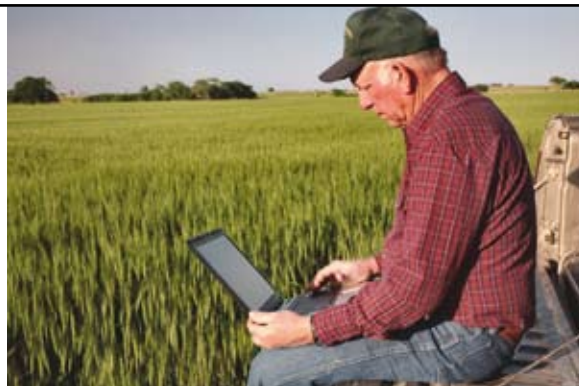

Predsednik KGZS Ciril Smrkolj, direktor KGZS Igor Hrovatič in trgovski ataše Republike Hrvaške v Sloveniji Nikola Bunjevca so spregovorili o možnostih sodelovanja med Slovenijo in Hrvaško.

Direktor KGZS Igor Hrovatič je predstavil organiziranost in vlogo ter naloge KGZS. V nadaljevanju je spregovoril o težavah, s katerimi se srečuje slovensko kmetijstvo. Veliko težavo predstavljajo nepravilna razmerja znotraj prehranske verige, kjer kmetje predstavljajo najšibkejši člen. Ob tem sta s trgovskim atašejem spregovorila tudi o težavah v zelenjavni verigi. Samooskrba Slovenije z zelenjavo je namreč zgolj 30-odstotna, 70 odstotkov zelenjave pa v Slovenijo uvozimo. V zvezi s sodelovanjem med Slovenijo in Hrvaško ter odpiranjem novih trgov je Hrovatič povedal, da je veliko rezerv pri vinogradištvu, vinarstvu in sadjarstvu. Trg bi bilo smiselno ponovno vzpostaviti, saj je po besedah Hrovatiča v preteklosti zelo dobro deloval. Na Hrvaškem npr. pridelajo mnogo manj jabolok, kot je povpraševanja, v Sloveniji pa porabimo samo polovico vseh pridelanih jabolok. Vzpostavitev oziroma obnovitev trgov s Hrvaško bo enostavnejša po letu 2013, ko bo Republika Hrvaška postala članica Evropske unije. Hrovatič je predstavil tudi dobro sodelovanje KGZS s hrvaško kmetijsko-gozdarsko zbornico in firmo Hrvatski farmer. Med drugim je izpostavil dejavno sodelovanje kmetijsko-gozdarskih zavodov z našimi južnimi sosedi. Kmetijsko-gozdarski zavodi namreč že več let s Hrvati uspešno sodelujejo v različnih čezmejnih projektih.

»JERICA POTOČNIK

Računalnik je odlična pomoč pri gospodarjenju na kmetiji

Sodobna tehnologija prihaja na kmetije tudi v obliki računalniških programov za vodenje evidenc kmetijskega gospodarstva.

Na kmetiji je vedno dovolj dela, zato je zelo dobrodošlo, če lahko spremljanje in ročno zapisovanje raznovrstnih podatkov, precej zamudno in sitno opravilo, poenostavimo. S tem namenom so v mariborskem podjetju Epi Spektrum, d. o. o., kjer pod skupno blagovno znamko Orbita razvijajo, tržijo in vzdržujejo specializirane informacijske sisteme, pripravili program AgroOrbita za spremljanje dela v kmetijskem gospodarstvu.

Z njim je mogoče sistematično spremljati vse delo na kmetiji, tako na področju živinoreje kot poljedelstva, sadjarstva ali vinogradništva, program omogoča spremljanje stroškov kmetijske mehanizacije, nabave škropiv in umetnih gnojil, ne nazadnje pa tudi prihodkov, ki jih kmetija ustvari s prodajo. Nadzor nad stroški in prihodki na kmetiji je tako vedno popoln in pregleden.

S svojimi številnimi funkcijami program pri živinoreji omogoča zelo natančen pregled po vrsti živali, njihovih pasemskih posebnostih in potomstvu, takoj so vidne spremembe v njihovih merah, spremljamo lahko morebitno zdravljenje in cepljenje živali. Pri poljedelstvu program ponuja hranjenje natančnih podatkov o obdelovalnih površinah, pridelku ali zalogah semena, je v pomoč pri zasnovi kolobarjenja, omogoča pripravo gnojilnih načrtov ali beleženje postopkov za zatiranje škodljivcev na posameznih površinah in stanje škropiv.

Lahkotna preglednost

»Program AgroOrbita spremlja tudi finančno poslovanje kmetije, omogoča pripravo podatkov o opravljenem ali načrtovanem delu in storitvah v obliki, ki je primerna za poročanje pristojnim kmetijskim službam ali za pripravo dokumentacije za pridobivanje subvencij. Seveda nas obvešča tudi o koledarju različnih (načrtovanih) opravil ter nas opozarja na oddajo pomembnih poročil ali vlog. V programu AgroOrbita je predvideno vse, kar je potrebno za racionalno in uspešno vodenje kmetije,« pojasnjuje Anžej Bečan iz Epi Spektruma.

Program je zasnovan tako, da se vsi podatki o posamezni kmetiji shranjujejo na podatkovnem strežniku, dostop do njih pa je prek spleta in spletnega servisa omogočen le pooblaščenemu uporabniku s te kmetije. Ta vnaša podatke o vseh dogodkih na kmetiji, ki se prek varne spletne povezave in spletnega servisa shranjujejo v podatkovno bazo, podjetje Epi Spektrum pa zagotavlja neprekinjeno delovanje, varovanje podatkov, njihovo arhiviranje in integriteto. Ob pregledovanju in izdelavi poročil uporabnik v obratni smeri prenaša podatke iz baze na svoj računalnik, jih pregleduje, obdeluje, izdeluje poročila, izpise in podobno. V pripravi je tudi aplikacija za iPhone in naprave z operacijskim sistemom Android, ki bo omogočala pregled istih podatkov na pametnih telefonih in tabličnih računalnikih.

AGROORBITA®

učinkovito orodje za spremljanje in poročanje o delu na kmetiji

EPI SPEKTRUM

Varstvo okolja, informacijski sistemi in storitve d.o.o.
Strossmayerjeva ulica 11, 2000 Maribor, Slovenija

živali

- evidence po vrstah živali (govedo, drobnica, konji...)
- potomstvo in pasemske posebnosti
- oplojevanje
- zdravljenje
- spremljanje stroškov

poljedelstvo

- obdelovalne površine
- zasnova kolobarjenja
- izračun gnojilnega načrta
- delovna opravila
- beleženje gnojenja
- zatiranje škodljivcev
- stanje zaloge škropiv

finance

- vodenje izdanih in prejetih računov ter njihov izpis
- FADN knjigovodstvo
- obdobjni obračun DDV
- obračun trošarin
- izpis za vračilo trošarine
- izpis na obrazec DDV-O

mehanizacija

- pregled kmetijske mehanizacije in strojev
- beleženje stroškov
- servisi in opomnik

30-dnevna **brezplačna** uporaba
<http://www.epi-spektrum.si/agro-orbita/>

☎ 0590-77306

agro.orbita@epi-spektrum.si

popust

30%

koda za 30%
popust: **ZELENA**

© 1998 - 2012 Epi Spektrum d.o.o., Maribor

ŠOLSKI CENTER ŠENTJUR

Srednja poklicna in strokovna šola

v šolskem letu 2012/13 razpisuje:

ŠTIRILETNE PROGRAME

- kmetijsko-podjetniški tehnik
- živilsko-prehranski tehnik
- naravovarstveni tehnik

TRILETNE PROGRAME

- mehanik kmetijskih in delovnih strojev
- slaščičar
- pek

DVOLETNI PROGRAM

- pomočnik v biotehnikli in oskrbi

PROGRAMA PTI (3+2)

- kmetijsko-podjetniški tehnik
- živilsko-prehranski tehnik

Prijave za vpis oddajte do 23. marca 2012
na Šolski center Šentjur.

Informacije dobite na Šolskem centru Šentjur ali po telefonu
(03) 746-29-00 ali (03) 746-29-06 (SPSS) oz. (03) 746-29-02 (VŠŠ).

Višja strokovna šola

razpisuje v študijskem letu 2012/13

višješolske študijske programe:

UPRAVLJANJE PODEŽELJA IN KRAJINE

Inženir kmetijstva in krajine

ŽIVILSTVO IN PREHRANA

Inženir živilstva in prehrane

GOSTINSTVO IN TURIZEM

organizator poslovanja v gostinstvu in turizmu

NARAVOVARSTVO

Inženir naravovarstva

Vabljeni na Informativni dan in izpolnjevanje prijave

v soboto, 3. marca 2012, ob 10. uri.

Prvo prijavo za vpis oddajte do 8. marca 2012
na Višješolsko prijavno službo.

www.sc-s.si

Šolski center Šentjur, Center na Kmetijsko ulico 9, 3220 Šentjur

Lely Astronaut A4 – naravni način molže

Spremljanje razvoja robotov za molžo krav potrjuje, da je taka molža racionalnejša in prijaznejša do živali, mleko pa je kakovostnejše.

Molža krav mlekaric je s pomočjo robotov med slovenskimi kmeti vedno bolj razširjena, pri večjih rejcih pa sploh nepogrešljiv pomočnik. Robot zagotavlja optimalno molžo in dober nadzor nad čredo, kar pomeni tudi boljšo organizacijo dela na kmetiji.

Molža brez stresa

Najnovejša dognanja strokovnjakov so, da je naravno gibanje krave naravnost in naprej, torej ji je vsako obračanje zaradi nameščanja za molžo pravzaprav vsiljeno. Zaradi teh dognanj so pri vedno inovativnem nizozemskem proizvajalcu Lely razvili linijo molzlih naprav Lely Astronaut A4.

Ena izmed poglobitvinih prednosti novih modelov je prostor za molžo, to je udobna, neutensjujoča staja, ki je ob napravi umeščena tako, da omogoča živali tekoč in hiter vstop in izstop v smeri naprej. Hkrati to omogoča hitrejši vstop naslednje živali, s tem pa hitrejšo molžo.

Robotska roka je izredno dodelana, izpušča vse nepotrebne gibe, 3D laser pa zagotavlja hitro nameščanje naprave na vime. Ščetke

higienizirajo seske in s tem preprečijo morebitno onesnaženje mleka.

Sistem čiščenja s ščetkami ima dodatno prednost stimulacije in masaže seskov, kar pomeni hitrejšo molžo.

Mleko v mlečno cisterno ne potiskajo več vrtljive lopatice kot nekoč, temveč stisnjeni zrak, kar zagotavlja nespremenjeno kakovost mleka. Raziskave kažejo, da robot Lely Astronaut A4 omogoča povečanje proizvodnje mleka.

Programska oprema v robotu ponuja hiter in natančen izbor podatkov za vsako posamezno molžo oziroma žival. Sensorji zaznajo temperaturo mleka, barvo, stopnjo maščobe in proteinov, opozorijo pa tudi na morebitno vnetje vimen. Vse to ob kakršnemkoli odstopanju od zahtevanih standardov kakovosti dopušča hitre ukrepe, katerih rezultat sta optimalna kakovost mleka in primerna skrb za zdravje krave molznice. Poleg tega omogoča spremljanje aktivnosti, gibanja in prežvekovanja. Na tej podlagi sledimo pojavenemu ciklusu in optimalnemu času semenitve krave, s podatki o prežvekovanju pa nadziramo kakovost krmnega obroka.

Z analizo podatkov je možno določiti ustrezno dinamiko krmljenja za optimalno molžo, to pa lahko precej vpliva na nabavo krme in na koncu pripomore k racionalizaciji stroškov.

Agromilk d.o.o.

Markovo 6
1241 Kamnik
Slovenija
www.lely.si

Pokličite nas na št.:
041- 722- 967

— innovators in agriculture —

Vrt je lahko zelen tudi v zimskem času

Ker živimo v deželi pestrih vremenskih razmer, je za tiste, ki imajo vrt in si želijo domače zelenjave ali cvetja tudi v bolj hladnih dneh, najprimernejša rešitev rastlinjak.

Pomislek ob postavitvi rastlinjaka zaradi morebitnih posegov na zemljišču, kot je denimo betonska podlaga, so v podjetju Konstrukcije Schwarzmann iz Polhovega Gradca rešili z inovativnim načinom temeljenja, ki omogoča trdno sidranje objekta. Konstrukcija iz sestavljivih cevi je izdelana iz vroče pocinkanega jekla tako na zunanji kot notranji strani, kar zagotavlja dobro korozijsko odpornost rastlinjaka.

Velika vrednost povratne informacije

Profesionalne rastlinjake širine osem in deset metrov izdelujejo iz sestavljivih elementov, ki se v dolžino sestavljajo v segmentih po dva metra.

»Na podlagi povratnih informacij kupcev smo se odločili, da ponudimo le tiste tipe objektov in opreme, ki so se v praksi najbolj obnesli. Vsi naši profesionalni rastlinjaki so prekriti z dvojno visokokakovostno folijo Eva nemškega izvora. Namensko puhalo zagotavlja ustrezen tlak in s tem razmik med obema plastema folije, kar pomeni tudi dobro izolacijo pred mrazom. V praksi se je izkazalo, da je zamenjava folije potrebna v povprečju šele po desetih letih in več, kar je dva- do trikrat več od garancije, ki jo navaja proizvajalec,« pojasnjuje Tomaž Schwarzmann, ki ima za seboj 20 let izkušenj pri načrtovanju, izdelavi in postavljanju profesionalnih rastlinjakov. Dva tisoč postavljenih objektov v 20 državah v Evropi in Avstraliji je dovolj, da verjamemo njegovim besedam.

schwarzmann
www.rastlinjaki-schwarzmann.si

Konstrukcije Schwarzmann d.o.o.
Pristava 12a, 1355 Polhov Gradec

tel: 01/364 73 10

fax: 01/364 73 33

info@rastlinjaki-schwarzmann.si

MIZE ZA RASTLINJAKE

PROFESIONALNI IN

HOBI RASTLINJAKI

20 LET IZKUŠENJ, ZNANJE IN KAKOVOST IZDELAVE

Rastlinjaki tudi za manjše vrtove

Pri Schwarzmannu pa mislijo tudi na manj zahtevne uporabnike, tiste, ki jim je vzgoja cvetja in zelenjave le dopolnilo ali pa le ljubiteljska dejavnost. Ti rastlinjaki so široki šest do osem metrov, dolgi 10 do 20 metrov, manjše oziroma ljubiteljske vrtnarske potrebe pa zapolnijo že rastlinjaki širine 2,4 in dolžine od štiri do šest metrov.

Vsi so izdelani iz enako kakovostnih materialov kot profesionalni, prekriti pa so običajno le z enojno folijo.

»Pri načrtovanju hobi rastlinjakov smo upoštevali bogate izkušnje

iz gradnje profesionalnih objektov. In sicer, da mora biti rastlinjak grajen tako, da učinkovito izrablja sončne žarke, ima dovolj volumna za zagotavljanje stabilne klime in je odporen proti snegu in močnim sunkom vetra. Zelo pomembno je tudi, da ima tak rastlinjak dovolj visoko ravno bočno linijo, ki nam omogoča stojno višino po vsej širini.

Tako lahko gredo obdelujemo do samega roba objekta, v dežju pa nam skozi odprte zračnike voda ne bo zatekala v rastlinjak,« je še dejal izkušeni proizvajalec rastlinjakov Tomaž Schwarzmann.

RASTLINJAKI

Za naročilo
pokličite
031 675 639!

RASTLINJAK 3 x 4 m

RASTLINJAK DIMENZIJE 3 x 4 m
Menja se le folija na 5 - 8 let.

samo 240 €

**Prednosti
rastlinjakov
Profilplast:**

- bistveno si podaljšate sezono pridelave zelenjave
- odlikuje ga preizkušena kakovost: neurja, toča, sneg
- ugodna cena
- naredimo ga po vaši meri

DOSTAVA POŠTI - ENOSTAVNO SESTAVLJANJE

Profilplast, d.o.o., 3204 Dobrna, tel.: 031 675 639,
www.profilplast.si, e-pošta: profilplast@profilplast.si

UČINKOVITA GNOJILA

za uporabo v poljedelstvu, sadjarstvu in vinogradništvu ter vrtnarstvu

Cifo N.S.Z. 26
Tekoče dušikovo gnojilo z dolgotrajnim delovanjem
Vsebuje 26 % dušika, 13 % žvepla ter cink
Za dognovanje poljščin (koruza, zita...), sadovnjakov in vinogradov ter vrtnin

Cifo Mikrom
Mešanica mikroelementov

Cifo Algacifo 3000
Tekoče dušikovo organsko gnojilo na osnovi morskih alg (*Asophyllum nodosum*)
Omejuje odpadanje plodov, izboljšuje razvoj korenin in poveča specifično težo, obstojnost ter organoleptične značilnosti pridelka

Cifo Magnesium Fast
Magnezij tekoč

Cifo Sinergon 2000
Tekoče dušikovo organsko gnojilo z aminokisljinami in mikroelementi - antistres
Uporaba po toči in drugih stresnih situacijah ter za foliarno dognovanje vinogradov, sadovnjakov in vrtnin

Cifo Borfast
Bor tekoč

Cifo Cifamin BK
Tekoči hidroizirani živalski epitel z borem, manganom in cinkom
Izboljšanje velikosti, enakomernosti in povprečne teže plodov, učinkovitejša fotosinteza rastlin ter povečana odpornost na okužbe in temperaturna nihanja

Cifo - skrivnost uspeha!
Gnojila CIFO lahko kupite v vseh boljše založenih kmetijskih trgovinah in zadrugah!

Zastopa in prodaja:
ERA KOPLAS d.o.o., Prešernova 10, 2230 Velenje
T: 03 / 620 32 40, E: info.koplas@era.si
www.erakoplas.si

Ponudba za kmete in vrtničarje iz ERE KOPLAS

V okviru pestre dejavnosti podjetja ERA KOPLAS, d. o. o., ponujamo na slovenskem trgu tudi širok program izdelkov za kmete in vrtničarje številnih domačih ter tujih proizvajalcev. Celostno oskrbujemo večino slovenskih združnih trgovin, večje kmetijske pridelovalce, vrtnarje, pa tudi vrtnice centre. Pri kupcih najdlje znana in priljubljena je lastna blagovna znamka vrtnih semen Agrina (semena več kot 400 sort vrtnin, podornin, trav, cvetic ...).

Naše najbolj priznane blagovne znamke za potrebe kmetijske pridelave pa so:

- hibridna semena vrtnin Bison,
- različni rastni substrati,
- foliarna in organska gnojila ter rastni stimulatorji Cifo,
- specialne škarje za rez vinske trte in sadnega drevja Stafor ter druga ročna kmetijska orodja.

Ta program dopolnjuje širok izbor preostale kmetijske in vrtnarske opreme ter potrebščin (več na spletni strani www.erakoplas.si).

V zadnjem obdobju so si svoj položaj na našem trgu zelo uspešno utrdila specialna gnojila Cifo. Tekoče dušikovo gnojilo z dolgotrajnim delovanjem (dodatek žvepla in cinka) Cifo N. Z. S. 26, ki ga priporočamo v začetnem obdobju razvojnega ciklusa rasti, je postal pravi prodajni hit. Ne dvomimo, da bo po letošnji sezoni zimi tudi to sezono nepogrešljiv pomočnik vsakega kmeta, saj bo pripomogel tako k večji količini kot tudi kakovosti pridelkov.

Za več informacij pokličite ERO KOPLAS, d. o. o., Velenje, na tel. št.: 03 6203 375 ali naše izdelke poiščite v kmetijskih trgovinah po Sloveniji.

V Slogi smo pripravljene na pomlad

V Sloginih kmetijsko-vrtnarskih in kmetijsko tehničnih centrih po Sloveniji imamo pripravljeno pestro ponudbo za prihajajočo pomlad, čas sajenja in saditve na polju, v vrtovih, vinogradih, sadovnjakih.

Bogat izbor semenskega materiala, specialnih gnojil, sredstev za varstvo in nego rastlin, substratov za sajenje in presajanje, orodja, mehanizacije, sadike sadnega drevja, trsnih cepljenk in jagodičevja, sadike zelenjadnic in dišavnice bo zadovoljil še tako zahtevne kupce. Vrtničarji, ki prisegajo na doma pridelano zelenjavo, bodo našli primerna pakiranja in vse za ekološko vrtnarjenje, saditev, vzgojo in nego rastlin.

Naši agronomski svetovalci so vam vedno na voljo za vprašanja o varni pridelavi hrane in uporabi fitofarmaceutskih sredstev, nasvete pa najdete tudi na spletni strani www.sloga.si.

V sodelovanju s priznanimi strokovnjaki bomo vso pomlad pripravljali delavnice in predstavitve o obrezovanju sadnega drevja, saditvi in presajanju lončnic, balkonskih rastlinah, kolobarjenju in podobnih praktičnih temah ter vam ponudili posebne popuste na nekatere blagovne znamke.

Novost v Kmetijsko-vrtnem centru Kranj Slogin vrt je kozolec, pod katerim smo vam pripravili Slogino špajzo, ki se ponaša z izbrano ponudbo doma pridelanih in ekoloških semen ter živil: krompirja, zelja, moke, testenin, rastlinskih olj, medu, mesnih in mlečnih izdelkov.

Z veseljem vam bomo svetovali in se potrudili za vas. Obiščite nas vsak dan med 7. in 19. uro in v soboto do 13. ure. Vabljeni!

V Slogi je moč!

VSE ZA SPOMLADANSKO DELO NA POLJU IN VRTU,

Vam nudimo v kmetijsko vrtnarskih in tehničnih centrih Sloga po Sloveniji.

Semena, sadike, gnojila, substrati, sredstva za varstvo in nego rastlin, orodja, kmetijska mehanizacija ... po izredno ugodnih cenah.

Slogin Infonon: 04 20 14 950

KVC KRANJ, Šuceva 27, Kranj,
KTC Šenčur, Kranjska c.29,
KVC NAKLO, Cesta na Okroglo 1/a,
KT ŠIKOLE, Šikole 25 a,
KT LOVRENC NA DRAVSKEM POLJU 8,
KTC BELTINCI, Gregorčičeva2,
KVC ŠMARJE PRI JELŠAH, Rimska cesta 1,
KTC NOVO MESTO, Sevo 11.

Odkup žit, živine, lesa 04 20 14 932

www.sloga.si

AGRO APNO

AGRO APNO je živo apno, zdrobljeno v zrna velikosti od tri do devet milimetrov, tako da ga lahko trosimo ročno ali s trosilniki. Vsebuje minimalno 95 odstotkov kalcijevega oksida (CaO). Namenjeno je poljedelcem, vrtnarjem, vinogradnikom in sadjarjem.

Z AGRO APNOM uravnavamo kislost zemljišč. Hektarski donos in kakovost pridelka sta zelo odvisna od kislosti zemlje, kar je povezano s količino kalcija v njej. Vrednost pH sčasoma upada ali z drugimi besedami: zemlja postaja vedno bolj kisl.

Pozitivni vplivi uporabe AGRO APNA

Z AGRO APNOM lahko dosežemo optimalen pH zemlje in zemlji dodamo zadostno količino kalcija. S tem bomo vplivali tudi na preostale minerale v prsti, tako da bodo rastlinam na voljo vse potrebne snovi.

Kalcij zmanjšuje mobilnost železovih, aluminijevih in manganovih ionov, ki v prosti obliki škodljivo delujejo na rastline in plodnost tal. Kalcij popravlja strukturo tal. Pospešuje tudi razgradnjo organskih snovi, ker stimulira delovanje mikroorganizmov. Pri optimalni vrednosti pH v zemlji prevladajo koristne bakterije, v kisljih tleh pa glive z negativnim vplivom.

AGRO APNO
za močne in zdrave rastline!

Uporabno za znižanje kislosti zemljišč.

www.sia-gorica.si
e-pošta: info@sia-gorica.si
tel. 05 330 50 20

sia
Solkanska industrija apna
www.sia-gorica.si

Pravilno izvedeni ukrepi apnenja tal lahko hektarske donose povečajo za do 300 odstotkov. Na tak način pridelane kulturne rastline so tudi optimalna hrana za ljudi in živali.

Pri apnenju velja pravilo »malo, ampak večkrat«. Brez kemijskih meritev in izračunov, koliko gnojil potrebujemo

na hektar, ni mogoče doseči optimalnih pogojev za rast rastlin. Analize zemlje - tudi kislosti ali bazičnosti - opravljajo kmetijski zavodi.

V Solkanski industriji apna ponujamo AGRO APNO v vrečah po 25 kilogramov ali v sipkem stanju.

Les je shramba dobre energije

Več kot 60 odstotkov naše dežele je pokrite z gozdom, zato bi lahko pri ogrevanju bolj izkoristili naš potencial lesne biomase.

Les je pomemben vir energije predvsem v podeželskih predelih Slovenije, kjer se skoraj 30 odstotkov bivališč ogreva z lesom. Vendar pa so tehnologije priprave in rabe lesa praviloma zastarele, kurilne naprave imajo slab izkoristek in neustrezne emisijske vrednosti, ne nazadnje pa tudi cene tako pridobljene energije niso konkurenčne, zato večjega zanimanja za ogrevanje z lesno biomaso oziroma njeno izkoriščenju niti ne moremo pričakovati.

Raznovrstne kurjave je dovolj

Biomasa je odmrli organski material, predvsem rastlinskega izvora, najbolj razširjen vir je les, uporabljajo pa se tudi slama in hitro rastoče kulturne rastline, kot sta sladkorni trs in oljna repica, ali odpadna gošča. Uporabni so tudi organski živinorejski in komunalni odpadki. Prednost izkoriščanja biomase je že v tem, da je biomasa obnovljiv vir energije in zmanjšuje onesnaževanje, nabava kuriva pripomore k nujnemu čiščenju gozdov, nazadnje pa odpira tudi nova delovna mesta in zagotavlja razvoj podeželja.

Listavci grejejo, iglavci kuhajo

Obširni gozdovi nam ponujajo lesno gorivo, kot so polena, cepanci, okroglice, sekanci, peleti, briketi ali lesni ostanki. Za ogrevanje je najboljši les listavcev, ki ima večjo kurilno vrednost na kubični meter, izgoreva pa počasi. Za kuho in peko pa izberemo les iglavcev, pri katerem je izgorevanje hitrejšo in intenzivnejše, njegova kurilna vrednost pa je višja.

Les za kurjavo je najbolje posekati v poznem jesenskem ali zimskem času, ko je vsebnost vode v njem najmanjša, z razžaganjem in cepljenjem pa sušenje pospešimo. Odpadlo in sanitarno posekano vejevje je najbolje takoj spraviti na suho, saj ima troheč les manjšo gostoto in s tem tudi nižjo kurilno vrednost.

Tehnologija za boljše gretje

Pretvorba energije lesne biomase v toplotno poteka v pečeh oziroma kotlih. Sodobni kotli na biomaso so v nasprotju s starimi narejeni tako, da v njih poteka pridobivanje toplote veliko bolj učinkovito in okolju prijazno. Poleg tega napredujeta tudi avtomatizacija za nalaganje goriva in reguliranje gorenja.

Starejši tipi so kotli s pregorevanjem, njihova pomankljivost pa je slaba možnost pravilnega doziranja goriva, zato je izkoristek slabši, onesnaževanje pa večje.

Kotli s spodnjim odgorevanjem so sestavljeni iz zalogovnika, kurišča in izmenjevalnika toplote, pri njem sta doziranje goriva in stopnja odgorevanja že lahko bolj nadzorovana in prilagojena potrebam. Več izkoristka omogoča kotel z nadtlacnim ali sesalnim ventilatorjem, najudobnejši za uporabnika pa so taki, ki delujejo s pomočjo avtomatskega doziranja lesnih sekancev.

LESNA BIOMASA – ODLIČNA REŠITEV V BOJU Z VISOKIMI STROŠKI OGREVANJA

Rekordne cene fosilnih goriv postavljajo gospodinjstva in podjetja pred vedno večji problem. Ogrevanje kot pomemben del izdatkov vsakega gospodinjstva sili ljudi v iskanje novih rešitev, ki bi zagotovile dolgoročno zanesljivo, udobno, predvsem pa cenovno ugodno ogrevanje. Z razvojem se umikajo tudi stereotipi, ki so še do nedavnega veljali za ogrevanje z lesom. V primerjavi s kotli na fosilna goriva sodobni kotli na lesno biomaso manj onesnažujejo okolje, najpomembnejše pa je bistveno cenejše kurivo in s tem stroškovno ugodno ogrevanje. Za ekološko neoporečno, energetske učinkovito in udobno (samodejno) kurjenje lesa za ogrevanje so prvi pogoj ustrezni kotli, ne glede na vrsto lesa ali obliko kuriva (polena, sekanci, oblanci, žagovina, peleti).

Podjetje **BIOMASA, d. o. o.**, že več kot desetletje zastopa avstrijsko podjetje **FRÖLING**, proizvajalca najsodobnejših kotlov na lesno biomaso s 40-letno tradicijo. V široki paleti različnih možnih rešitev ogrevanja na lesno biomaso lahko izbirate med kotli na **POLENA, SEKANCE IN PELETE**.

NOVOST pri ogrevanju stanovanjskih hiš je kombinacija dveh različnih energentov, polen in peletov. To kombinacijo omogoča **novi kombinirani kotel na polena in pelete Fröling SPDual**, ki je prvi kotel na trgu z dvema ločenima kuriščema, prilagojenima za posamezno obliko lesne biomase. Dve ločeni kurišči omogočata, da ne glede na kombinacijo polen in peletov ohranjamo največje možne izkoristke, kar pri gorenju na istem kurišču ni mogoče. Tako se lahko uporabnik v glavnem ogreva na polena, po potrebi pa se nato samodejno vklopi še kurišče za pelete, kadar recimo nihče na nalaga polen. Modularna zasnova kotla omogoča, da se lahko uporabnik najprej odloči le za vgradnjo kotla na polena, potem pa po potrebi kotlu kadarkoli prigradi še peletni del.

Sašo Črešnik, Biomasa, d. o. o.

froling
TODAJ VEČ!

Kotel na polena Fröling S3 18 kW

- + S-tronic regulacija
- + hranilnik toplote Ekocel 1000l
- + izolacija za hranilnik toplote
- + prvi zagon kotla
- = ŽE OD 5.555,55 EUR z vključenim DDV

Ob nakupu kotla vam uredimo vse potrebno za pridobitev nepovratnih sredstev Eko sklada.

AKCIJA
36 plačil po
171 EUR

BIOMASA
froling

KOTLI NA POLENA, SEKANCE in PELETE
041 383 383 03 838 40 86 info@biomasa.si www.biomasa.si

Popolnoma avtomatsko gospodarno ogrevanje z znamko KWB

Robustni multitalent Multifire iz podjetja KWB lahko uporablja sekance ali pelete in je na voljo v močeh med 15 in 100 kilovatov. S tem je idealen za ogrevanje na kmetijah in kmetijskih objektih. S kotlom KWB Multifire na lesne sekance ali pelete uživajte največje udobje – ogrevanje deluje povsem avtomatizirano in tudi posoda za pepel se udobno izprazni sama. Retortni gorilni sistem KWB iz jeklene litine z doziranjem od spodaj skupaj s čistilno enoto Multiflex zagotavlja dolgotrajno visokoučinkovito in zanesljivo ogrevanje. Ob tem lahko brez težav uporabljate tudi goriva z veliko vsebnostjo pepela, na primer gozdne sekance ali sekance iz hitrorastočega lesa.

Robustni dozirni sistem

Posamezne komponente dozirnih sistemov KWB so narejene iz plemenitega jekla (nerjavno jeklo), gonila so dimenzionirana za premagovanje posebno težkih obremenitev. S tem zagotavljajo ti dozirni sistemi veliko obrabno odpornost.

Gospodarno obratovanje

Edinstven pri KWB je vmesni zalogovnik volumna 200 litrov. Vmesni zalogovnik podaljšuje življenjsko dobo dozirne naprave in zmanjšuje porabo električne energije, ker se dozirni sistem manjkrat vklaplja.

KWB je vodilno podjetje v inovacijah na področju ogrevanja na biomaso. Za to ima zasluge njihov do danes ohranjeni pionirski duh, ki so mu izzvi vedno nova preizkušnja. Začeni pri prvem kotlu na sekance s povsem avtomatskim čiščenjem izmenjevalnika toplote, razvojem gorilnega sistema z doziranjem od spodaj za pelete vse do ustanovitve prvega in do danes največjega raziskovalnega in razvojnega centra za biomaso v Evropi v zasebni lasti.

Podrobnejše informacije:

KWB, moč in toplota iz biomase, d. o. o., Vrečerjeva 14, 3310 Žalec, 03 839 30 80, info@kwb.si, www.kwb.si

ROBUSTNI MULTITALENT

KWB Multifire Kotel na sekance
in pelete 15-100kW

www.kwb.si

ecoenergy.si

OKOLJU PRIJAZNA ENERGIJA, d.o.o.

Partizanska cesta 5, 2000 Maribor

splet: www.ecoenergy.si, e-pošta: info@ecoenergy.si

NAJKVALITETNEJŠE SONČNE ELEKTRARNE

S 100% FINANCIRANJEM IN 10% POPUSTOM

*Vrhunska evropska kvaliteta
25 LET garancije na izhodno moč
12 LET garancije na module
varna in zanesljiva naložba
strokovna izvedba po sistemu na »ključ«
možnost oddaje vaše strehe v najem*

**ZA BREZPLAČEN OGLED IN SVETOVANJE
POKLIČITE: ☎☎☎ ☎☎☎ ☎☎☎**

OKOLJU PRIJAZNA ENERGIJA, d.o.o.
Partizanska cesta 5, 2000 Maribor

Tisoč in en dimnik iz Sevnice

Dober dimnik pomeni optimalno varnost in izkoriščenost goriv

Dober dimnik, pa naj gre za postavitev na novogradnji ali sanacijo starega, med drugim odlikujeta tudi dobra neprekinjena toplotna izolacija in majhna teža, zaradi česar tak dimnik ne potrebuje posebnega temelja.

Zanemarljiva pa ni niti možnost takojšnje uporabe, saj je montaža enostavna in hitra.

»Stabilnost in togost konstrukcije notranjega dela dimnika smo dosegli s fiksnim oblikovnim spojem elementov, privarjenih na dimniške cevi in druge elemente.

Poleg tega so nerjavni dimniki iz aluminija estetsko zelo prilagodljivi in lahko tudi barvno skladni s streho,« pravijo v družinskem podjetju Karodi iz Sevnice, kjer že dobra tri desetletja proizvajajo in montirajo dimnike. Tisoč montiranih dimnikov na leto je njihova referenca za kakovost.

Njihovi enoslojni dimniki, obdani z negorljivim plaščem, so primerni za sanacijo starih dimnikov, pa tudi za novogradnje, troslojni pa so prava rešitev za sodobna kurišča v stanovanjskih, poslovnih, obrtnih ali industrijskih objektih, kjer kurijo s trdimi, tekočimi ali plinastimi gorivi in uporabljajo nizkotemperaturne kondenzacijske kotle, ki zahtevajo ustrezno vleko dimnika.

Za pravilno, enostavno in hitro povezavo kotla z dimnikom v podjetju Karodi proizvajajo tudi priključne kose dimnovodov, ki so medsebojno enostavno sestavljivi.

Ponudbo so v podjetju Karodi razširili še na kaminske peči na drva ali pelete in štedilnike na trda goriva v kombinaciji s centralnim ogrevanjem svetovno priznanih proizvajalcev Sideros, Nordica, Wodtke in Lokaterm.

KARODI
NERJAVNI DIMNIKI

KARODI d.o.o.
Savska cesta 24d
SI - 8290 SEVNICA
Tel.: 07 814 11 47
Fax: 07 816 29 01
Mtel.: 051 358 189
www.karodi.si

- **KAMINSKE PEČI**
- **PELETNE PEČI**
- **ŠTEDILNIKI NA TRDA GORIVA**
- **ŠTEDILNIKI NA TRDA GORIVA IN PELETNE PEČI S CENTRALNIM OGREVANJEM**

Naj SONCE sije tudi za vas!

Gradnja sončnih elektrarn in proizvodnja električne energije iz energije sonca tako kot po svetu tudi v Sloveniji doživljata veliko rast.

Država naložbe v obnovljive vire energije spodbuja z zagotovilom, da bo prvih 15 let elektriko iz sončnih elektrarn odkupovala po nespremenjeni ceni. To pomeni, da se lahko naložba povrne že v obdobju od osem do 12 let.

Tako postanejo sončne elektrarne dolgoročna in zanesljiva naložba, ki zagotavlja redne mesečne prilive iz proizvedene električne energije. Zato naj se postavitev sončne elektrarne na streho ne razume samo kot strošek, temveč kot temelj družinskemu prihodu.

Kaj lahko ponudi podjetje SONCE energija, d. o. o.?

Za investitorja uredijo potrebno dokumentacijo in soglasja, pomagajo pri pridobitvi finančnih sredstev in izpeljejo projekt do podpisa pogodbe za oddajo električne energije. Najpomembnejše pa je, da poskrbijo za kakovostne materiale, ki jih preverjajo že med proizvodnjo v tovarni.

Lastniki primernih streh, ki se sami ne odločijo za gradnjo, pa imajo možnost, da s podpisom najemne pogodbe omogočijo postavitev sončne elektrarne na svoji strehi.

Posebna ponudba za bralce glasila Ekodežela:

V podjetju Sonce energija bodo prvim petim strankam, ki bodo na podlagi tega oglasa v februarju 2012 sklenile pogodbo za gradnjo sončne elektrarne, plačali stroške priklopa elektrarne na elektro distribucijsko omrežje v vrednosti do 1.200 evrov.

s n c e

SONCE energija d.o.o.
Šmartinska cesta 130
1000 Ljubljana
Slovenija

t: +386 59 03 23 40
f: +386 59 03 23 50
e: info@sonce.com
w: www.sonce.com

Zdaj je čas, da postanete sam svoj gospodar
z mesečnimi prihodi iz lastne elektrarne!

PIONEER
A DUPONT BUSINESS

Znanost in servis
za vaš uspeh™

V zanesljivih rokah

PIONEER KLUB 2012

Kupite 8 vreč 25 MK koruze Pioneer in brezrokavnik je vaš

KOLIČINSKI POPUST

Ob nakupu 16 vreč in več dobite še poseben popust in sicer 1,0 EUR za vsako vrečo.

Pioneer Semena Holding GmbH, Parndorf, PSH poslovno svetovanje
Podružnica Murska Sobota

Markišavska cesta 10, 9000 Murska Sobota, tel. 02 521 36 20, faks 02 521 36 29
<http://slovenia.pioneer.com>

IZJEMNA PONUDBA V MARCU

NEW HOLLAND
AGRICULTURE

TA
POWERSTAR

OB NAKUPU V MESECU MARCU JE V CENI VKLJUČEN
MATERIAL ZA VSE REDNE SERVISSE ZA DOBO 24 MESECEV*

T4.75 (55kW/75KM)
OD
31.780€
Z DDV

12 MESECEV GARANCIJA + 12 MESECEV JARANTVO
NH+
24 MESECEV BREZ SKRBI

* PODROBNOSTI O AKCIJI DOBITE PRI SVOJEM POOLBLAŠČENEM PRODAJALCU.

ITRO

ITRO, d.o.o., PE Štore
(03) 780 57 12, 780 57 14

Pooblaščeni prodajalci:

AVTOCENTER Ormož, tel: (02) 741 64 11

KMETIJSKI CENTER LAH, Komenda, tel: (01) 834 20 80

KOVAČ ROBERT, s.p., Murska Sobota, tel: (02) 525 23 33

PATRIKS, d.o.o., Dobrovo v Brdih, tel: (05) 330 67 40

AVTOCENTER TOMŠE, s.p., Krška vas, tel: (07) 495 93 30

Pioneer hibridi koruze za setev 2012

Naši hibridi so testirani na različnih področjih po celotni Sloveniji. In prav ta naša največja mreža poskusov po Sloveniji vam zagotavlja doseganje zanesljivih, visokih in kvalitetnih pridelkov. Naše hibride za zrnje že več let dokazano odlikuje najnižja vlaga, maksimalni pridelki in izjemna kvaliteta. Hibridi za silažo pa se z večletnim dokazovanjem na slovenskih njivah odlikujejo po pridelku suhe snovi in izjemni prebavljivosti, kar se odraža v najvišjem pridelku mleka ali mesa.

P9578 FAO 350 - nov rekord v suši
PR38Y34 FAO 320 - nova poltrdinka brez konkurence
P9400 FAO 340 - nov rekord za zrnje in silažo
P9494 FAO 370 - nova zvezda, izjemen v suši
PR38A79 FAO 330 - rekord v pridelku in nizki vlagi
PR37K92 FAO 370 - izjemna kakovost in pridelek
PR37N01 FAO 390 - absolutni zmagovalac
PR36K67 FAO 450 - brez konkurence
PR33Y74 FAO 600 - za Primorsko in Bioplin

Poleg naštetih so v ponudbi še ostali hibridi iz naše bogate palete proizvodov: PR38N86 FAO 320, PR37H24 FAO 370, PR38A24 FAO 380, PR37D25 FAO 400, PR37F73 FAO 410, PR38F70 FAO 330 in ostali.

V PONUDBI: Možnost naročila semena, dodatno tretiranega z Mesurodom.

Več informacij glede najboljših hibridov za vašo njivo dobite pri naši strokovni službi ali pri vašem trgovcu.